

Załącznik
do Uchwały Nr 269/XLV/14
Rady Gminy Janów
z dnia 26 czerwca 2014 roku

GMINNA STRATEGIA

ROZWIĄZYWANIA

PROBLEMÓW

SPOŁECZNYCH

na lata 2014 – 2023

Janów 2014

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI.....	1
WSTĘP.....	2
DEFINICJE ZASTOSOWANE W STRATEGII.....	3
PROCEDURA TWORZENIA GMINNEJ STRATEGII.....	6
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH.....	6
1. Podstawa opracowania	6
2. Podstawa prawna systemu pomocy społecznej w Polsce.....	7
2.1. Ustawa o pomocy społecznej.....	7
2.2. Ustawy regulujące system pomocy społecznej.....	8
3. Metodyka pracy nad strategią	10
II. AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNA NA TERENIE GMINY JANÓW	12
1. Charakterystyka gminy Janów	12
2. Sytuacja demograficzna	14
3. Zjawisko bezrobocia	15
4. Problemy społeczne a pomoc społeczna	19
5. Przestępczość	29
6. Uzależnienia	29
7. Służba zdrowia	32
8. Edukacja, Sport, Kultura	34
9. Podmioty gospodarcze	37
III. ANALIZA SWOT.....	40
1. Problematyka rodziny	40
2. Problematyka bezrobocia i zagrożenia wykluczeniem społecznym	42
3. Problematyka osób starszych i niepełnosprawnych.....	43
4. Problematyka uzależnień i przemocy.....	44
5. Problematyka społeczeństwa obywatelskiego	45
IV. CELE STRATEGII	46
1. Misja strategii.....	46
2. Cel główny strategii	46
3. Cele strategiczne	46
3.1. Wzmocnienie systemu wsparcia wobec osób bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.	46
3.2. Stworzenie warunków do optymalnego rozwoju i funkcjonowania rodzin.....	48
3.3. Rozwój systemu wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych.....	52
3.4. Rozwój zintegrowanego systemu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie.....	56
3.5. Rozwój aktywnej społeczności lokalnej – społeczeństwa obywatelskiego	59
V. MONITORING I EWALUACJA	61
VI. PODSUMOWANIE	63
SPIS TABEL	64
SPIS RYSUNKÓW	64
SPIS WYKRESÓW.....	64

WSTĘP

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Janów na lata 2014-2023 jest dokumentem planistycznym, długookresowym, uwzględniającym program pomocy społecznej, projekty i programy, które są realizowane bądź będą realizowane w okresie realizacji Strategii. Dokument ten ma stanowić podstawę do realizacji względnie trwałych wzorców interwencji społecznych podejmowanych w celu zmiany lub poprawy tych zjawisk w społeczeństwie gminy Janów, które obecnie oceniane są negatywnie.

Opracowany dokument daje wymierne korzyści dla samorządu i społeczności lokalnej. Strategia określa misję oraz wyznacza cele strategiczne i poszczególne działania, które powinny przyczynić się do rozwiązania lub zminimalizowania wielu problemów społecznych zdiagnozowanych na terenie gminy, a tym samym przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców, w szczególności zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz doprowadzić do integracji społecznej.

W pracach nad strategią uczestniczyli:

- 1/ Halina Miodyńska - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowie
- 2/ Bernadeta Kucia - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowie
- 3/ Aneta Dysy - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowie
- 4/ Monika Bieniek - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowie
- 5/ Kamila Czekaj - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Janowie
- 6/ Małgorzata Matyas - Gimnazjum w Piasku
- 7/ Leszek Foss - Ochotnicza Straż Pożarna w Janowie
- 8/ Joanna Ścigaj - Rada Gminy Janów

DEFINICJE ZASTOSOWANE W STRATEGII

Agresja - w psychologii określenie skłonności do zachowań agresywnych, ataku, trudności kontrolowania negatywnych popędów i impulsów skierowanych przeciwko innym ludziom, sytuacjom, poglądom.

Alkoholizm - choroba powstająca wskutek nadużywania napojów alkoholowych, jedno z uzależnień najbardziej rozpowszechnionych na świecie; poważne zagadnienie społeczne; leczenie trudne, długotrwałe.

Bezdomność - zjawisko społ. polegające na braku domu lub miejsca stałego pobytu gwarantującego jednostce lub rodzinie poczucie bezpieczeństwa, zapewniającego schronienie przed niekorzystnymi warunkami atmosferycznymi i zaspokojenie podstawowych potrzeb na poziomie uznawanym w danym społeczeństwie za wystarczający.

Bezrobocie - zjawisko braku pracy zarobkowej dla osób zdolnych do pracy i jej poszukujących.

Marginalizacja społeczna - oznacza wykluczenie społeczne jednostki, ludzi tzw. „zbędnych” np. ludzi bezdomnych.

Narkomania - patologiczne zjawisko społeczne, uzależnienie spowodowane krótszym lub dłuższym zażywaniem leków (głównie przeciwbólowych środków narkotycznych) albo innych środków uzależniających.

Niepełnosprawność - ograniczenie lub brak zdolności do wykonywania czynności w sposób lub w zakresie uważanym za normalny dla człowieka, wynikające z uszkodzenia i upośledzenia funkcji organizmu.

Osoba bezdomna - osoba niezamieszkująca w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowaną na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych, a także

osobę niezamieszkujejącą w lokalu mieszkalnym i zameldowaną na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania.

Osoba samotna - osoba samotnie gospodarującą, niepozostającą w związku małżeńskim.

Osoba samotnie gospodarująca - osoba prowadzącą jednoosobowe gospodarstwo domowe.

Patologia społeczna - zjawiska społeczne związane z zachowaniem się jednostek lub grup społecznych niezgodnym z obowiązującymi wartościami danej kultury. Terminu patologia społeczna używa się również dla określenia nauki zajmującej się socjologicznym badaniem przyczyn i zwalczaniem patologicznych zjawisk społecznych takich jak przestępczość, prostytutka, pijaństwo itp.

Pomoc społeczna - jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Praca socjalna - działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Przemoc - wywieranie wpływu na proces myślowy, zachowanie lub stan fizyczny osoby bez jej przyzwolenia. Wyróżnia się przemoc fizyczną i przemoc psychiczną. Przemoc fizyczna to wywieranie wpływu na proces myślowy, zachowanie lub stan fizyczny osoby bez jej przyzwolenia przy użyciu siły fizycznej. Przemoc psychiczna to wywieranie wpływu na proces myślowy, zachowanie lub stan fizyczny osoby bez jej przyzwolenia przy użyciu środków komunikacji interpersonalnej.

Przestępczość - ogół przestępstw popełnionych w pewnym okresie w danym kraju lub środowisku albo przez określoną kategorię przestępców.

Rodzina - osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące.

Rodzina dysfunkcja – jest to rodzina, która nie spełnia swoich funkcji wychowawczych. Życie w takiej rodzinie sprzyja przyjmowaniu przez dzieci patologicznych wzorów przystosowania, wypracowaniu swoich wzorców reagowania na różne sytuacje. Wyróżnia się następujące typy rodzin dysfunkcyjnych rodzina z problemem alkoholowych, rodzina przestępcza, rodzina niepełna, rodzina wielodzietna, rodzina „bez miłości”.

Sieroctwo - definiowane najogólniej jako stan, w którym dziecko pozbawione jest rodziców. Sieroctwo dzieli się na **sieroctwo naturalne** powstałe na skutek śmierci rodziców oraz **sieroctwo społeczne** objawiające się pozbawieniem dziecka normalnego środowiska rodzinnego na skutek rozbicia rodziny, patologii itp.

Ubóstwo - zjawisko społ. polegające na braku dostatecznych środków materialnych dla zaspokojenia potrzeb życiowych jednostki.

I. PROCEDURA TWORZENIA GMINNEJ STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Podpisując Traktat Rzymski państwa sygnatariusze zobowiązali się do dokładania starań na rzecz celu stałej poprawy warunków życia i pracy obywateli. Te założenia zostały potwierdzone w 2000 roku, gdy państwa członkowskie Unii Europejskiej przyjęły Strategię Lizbońską, poprzez wskazanie w Preambule, iż poprawa warunków życia i pracy obywateli europejskich jest istotnym celem.

Główne założenia traktatowe wskazują na połączenie społecznej gospodarki rynkowej i wolnego handlu z osłonami socjalnymi i solidarnością społeczną.

Spójność społeczna zajmuje także istotne miejsce w dokumentach Rady Europy, a w szczególności w Strategii Spójności Społecznej z 2000 r. oraz Strategii Społecznej z 2004 r.

We wszystkich tych dokumentach podkreśla się, że odpowiednio zaplanowana i wdrożona polityka społeczna stanowi inwestycję, która przynosi korzyści wszystkim obywatelom i całemu społeczeństwu. Działania zmierzające do integracji społecznej zwiększają potencjał rozwoju, a także sprzyjają zwiększeniu aktywności społecznej we wszystkich obszarach działania.

Dokumenty krajowe w tym Narodowa Strategia Spójności także odnosi się do wzrostu spójności społecznej poprzez tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki polskiej opartej na wiedzy i przedsiębiorczości, zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności gospodarczej i przestrzennej.

1. Podstawa opracowania

Podstawą prawną do opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych w gminie Janów jest art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 późn. zm.), który stanowi, że do zadań własnych o charakterze obowiązkowym gminy należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

2. Podstawa prawna systemu pomocy społecznej w Polsce

2.1. Ustawa o pomocy społecznej

Warunki prawne i organizację systemu pomocy społecznej określa Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 późn. zm.), która wskazuje:

- 1) zadania w zakresie pomocy społecznej;
- 2) rodzaje świadczeń z pomocy społecznej oraz zasady i tryb ich udzielania;
- 3) organizację pomocy społecznej;
- 4) zasady i tryb postępowania kontrolnego w zakresie pomocy społecznej.

Według ustawy pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości (art. 2. 1).

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka (art. 3. 1).

Ustawa wymienia również przypadki, w jakich udziela się pomocy społecznej. Według Ustawy pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

- 1) ubóstwa;
- 2) sieroctwa;
- 3) bezdomności;
- 4) bezrobocia;
- 5) niepełnosprawności;
- 6) długotrwałej lub ciężkiej choroby;
- 7) przemocy w rodzinie;
- 8) potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności;
- 9) bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych;

- 10) braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze;
- 11) trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy;
- 12) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 13) alkoholizmu lub narkomanii;
- 14) zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej;
- 15) klęski żywiołowej lub ekologicznej.

2.2. Ustawy regulujące system pomocy społecznej

System pomocy społecznej określają m.in. następujące ustawy:

- 1) **Ustawa o świadczeniach rodzinnych** (t.j. Dz.U. z 2013 r., poz. 1456 ze zm.) regulująca nowy system poza ubezpieczeniowych świadczeń społecznych, finansowanych w całości ze środków budżetu państwa, całkowicie odrębny od systemu pomocy społecznej. Zamiast tak jak dotychczas szeregu różnych, niezależnych od siebie świadczeń ustawa ta wprowadza tylko jeden zasiłek rodzinny wraz z dodatkami, które zastępują obecne zasiłki i świadczenia (np. zasiłek wychowawczy, świadczenie z funduszu alimentacyjnego, jednorazowy zasiłek macierzyński z pomocy społecznej, gwarantowany zasiłek okresowy).
- 2) **Ustawa o zatrudnieniu socjalnym** (t.j. Dz. U. z 2011 r., Nr 43, poz. 225 ze zm.), która stwarza szansę na powrót do społeczeństwa osobom, które z różnych powodów znalazły się na marginesie życia społecznego. Wychodzi również naprzeciw postulatom organizacji pozarządowych, które oczekują od państwa większego zaangażowania w aktywizację i edukację środowisk dotkniętych długotrwałym bezrobociem. Ustawa kładzie nacisk na edukację i aktywizację środowisk marginalizowanych zawodowo i społecznie, a także na wspieranie zatrudnienia dla tych grup. Nowa regulacja ma zastosowanie przede wszystkim do osób, które nie posiadają własnych dochodów, a w szczególności osób bezdomnych w procesie wychodzenia z bezdomności, osób uzależnionych od alkoholu w procesie leczenia, osób uzależnionych od narkotyków w procesie leczenia, osób chorych psychicznie, długotrwale bezrobotnych, byłych więźniów oraz uchodźców.
- 3) **Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego** (Dz. U. z 2011 r., Nr 231, poz. 1375 ze zm.). Zgodnie z ustawą o ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane. Ustawa

przewiduje, iż w działaniach z zakresu ochrony zdrowia psychicznego mogą uczestniczyć stowarzyszenia i inne organizacje społeczne, fundacje, samorządy zawodowe, Kościoły i inne związki wyznaniowe oraz grupy samopomocy pacjentów i ich rodzin, a także inne osoby fizyczne i prawne. W świetle ustawy ochrona zdrowia psychicznego polega w szczególności na:

- a. promocji zdrowia psychicznego i zapobieganiu zaburzeniom psychicznym,
- b. zapewnianiu osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym,
- c. kształtowaniu wobec osób z zaburzeniami psychicznymi, właściwych postaw społecznych, a zwłaszcza zrozumienia, tolerancji, życzliwości, a także przeciwdziałaniu ich dyskryminacji.

4) **Ustawa o pożytku publicznym i wolontariacie** (t.j. Dz. U. z 2011 r, Nr 234, poz.1536 ze zm.) - jest ważnym aktem prawnym, wprowadzającym kompleksowe rozwiązania dotyczące podstawowych dziedzin działalności organizacji pozarządowych w Polsce. Obszary, które reguluje ustawa to:

- a. prowadzenie działalności pożytku publicznego (działalność odpłatna i nieodpłatna pożytku publicznego),
- b. uzyskiwanie przez organizacje pozarządowe statusu organizacji pożytku publicznego oraz konsekwencje z tym związane (warunki uzyskania statusu organizacji pożytku publicznego),
- c. nadzór nad prowadzeniem działalności pożytku publicznego, wolontariat.

5) **Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi** z dnia 26 października 1982 r. (t.j. Dz. U. z 2012 r., poz. 1356 ze zm.) regulująca rozwiązywanie problemów alkoholowych zakłada, iż większość kompetencji i środków finansowych jest zlokalizowana na poziomie samorządów gmin, które na mocy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi uzyskały kompetencje do rozwiązywania problemów alkoholowych w społecznościach lokalnych. Ustawodawca w art. 4 ust 1 stanowi: „prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracja społeczna osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań gminy”.

6) **Ustawa z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów** (t.j. Dz.U. z 2012r. poz.1228 ze zm.) regulująca zasady pomocy państwa osobom uprawnionym do alimentów na podstawie tytułu wykonawczego w przypadku

bezskuteczności egzekucji, warunki nabywania prawa do świadczeń pieniężnych wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, zasady i tryb postępowania w sprawach przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego, działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych

- 7) **ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej** (t.j. Dz.U. z 2011 r. Nr 149, poz. 887 ze zm.) reguluje zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej oraz pomocy w usamodzielnieniu jej pełnoletnich wychowanków, zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, zasady finansowania wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, zadania w zakresie postępowania adopcyjnego

3. *Metodyka pracy nad strategią*

W celu kompleksowego i prawidłowego przygotowania Strategii został powołany przez Wójta Gminy Janów Zarządzeniem Nr 487/2013 z dnia 28 października 2013 r. Zespół ds. opracowania Projektu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Janów na lata 2014 – 2023 w składzie:

1. Halina Miodyńska – kierownik GOPS w Janowie – Przewodniczący Zespołu
2. Bernadeta Kucia – specjalista pracy socjalnej GOPS w Janowie – Zastępca Przewodniczącego,
3. Aneta Dysy – starszy pracownik socjalny GOPS w Janowie – członek,
4. Małgorzata Gazda – pracownik socjalny GOPS w Janowie – członek,
5. Małgorzata Matyas – Dyrektor Gimnazjum w Piasku – członek,
6. Kamila Czekaj – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – członek,
7. Marzena Pierz – Punkt Konsultacyjny GKRPA – członek,
8. Leszek Foss – Ochotnicza Straż Pożarna w Janowie – członek,
9. Joanna Ścigaj – Rada Gminy Janów – członek.

Zadaniem Zespołu było zebrania materiałów danych i sporządzenie projektu strategii rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Janów ze szczególnym uwzględnieniem pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Podstawę opracowania Strategii stanowiły materiały źródłowe powstałe i zgromadzone w wyniku prac Zespołu. Zespół oparł się również na Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Janów na lata 2009-2013.

Realizacja zadań postawionych przed pomocą społeczną wymaga profesjonalnego i systemowego diagnozowania problemów społecznych w skali Gminy.

Diagnoza problemów społecznych występujących na terenie Gminy Janów została sporządzona w oparciu o dane będące w dyspozycji Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowie, Urzędu Gminy w Janowie uzyskane w toku bieżącej jej działalności oraz dane uzyskane przez Komisariat Policji w Olsztynie, dane przekazane przez Gminną Komisję ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz dane uzyskane z przeprowadzonej ankiety wśród lokalnej społeczności.

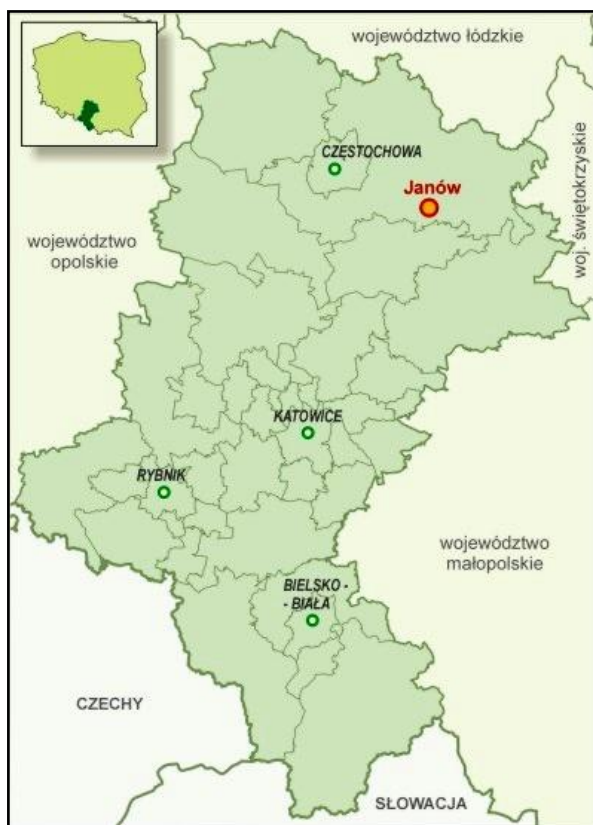
Zespół ds. Opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Janów przygotował analityczne materiały źródłowe niezbędne do diagnozy sytuacji społecznej Gminy Janów, co pozwoliło na wypracowanie kierunków działań strategicznych odniesionych do rzeczywistych problemów społeczności lokalnej i wskazanie skutecznych kierunków działań dla ich rozwiązania, a także ustalenia układu współpracy instytucjonalnej dla poszczególnych problemów społecznych.

Rola Ośrodka Pomocy Społecznej w Janowie jest znacząca w polityce społecznej Gminy i należy dążyć do wzmocnienia i rozwoju różnego rodzaju usług świadczonych przez Ośrodek dla różnego rodzaju grup klientów oraz w następstwie tego do wzmocnienia postaw aktywnych klientów oraz wspieranie osób i rodzin zgłaszających się z prośbą o pomoc w rozwiązaniu problemów a nie nastawionych tylko na uzyskanie wsparcia materialnego.

Dokument jest syntezą wypracowanych kierunków działania. W procesie monitoringu należy aktualizować i dostosowywać do zmieniającej się rzeczywistości i otoczenia społeczno – gospodarczego kierunki i działania w ramach Strategii. Przyjęcie zaktualizowanej Strategii stanowi kontynuację długoterminowego planowania polityki społecznej. Strategia jest bowiem podstawą do podejmowania długofalowych zintegrowanych działań rozwojowych w sferze społecznej oraz wdrażania rozwiązań w postaci programów lokalnych, mających na uwadze realizację celów zawartych w Strategii.

II. AKTUALNA SYTUACJA SPOŁECZNA NA TERENIE GMINY JANÓW

1. Charakterystyka gminy Janów

Rysunek 1. Janów na tle woj. śląskiego

Miejscowość Janów jest siedzibą gminy, która obejmuje swym zasięgiem 22 sołectwa: Apolonka, Bystrzanowice, Bystrzanowice Dwór, Czepurka, Góry Gorzkowskie, Hucisko, Janów, Lgoczanka, Lusławice, Lipnik, Okrąglik, Pabianice, Ponik, Piasek, Śmiertny Dąb, Skowronów, Siedlec, Sokole Pole, Teodorów, Zagórze, Złoty Potok i Żuraw.

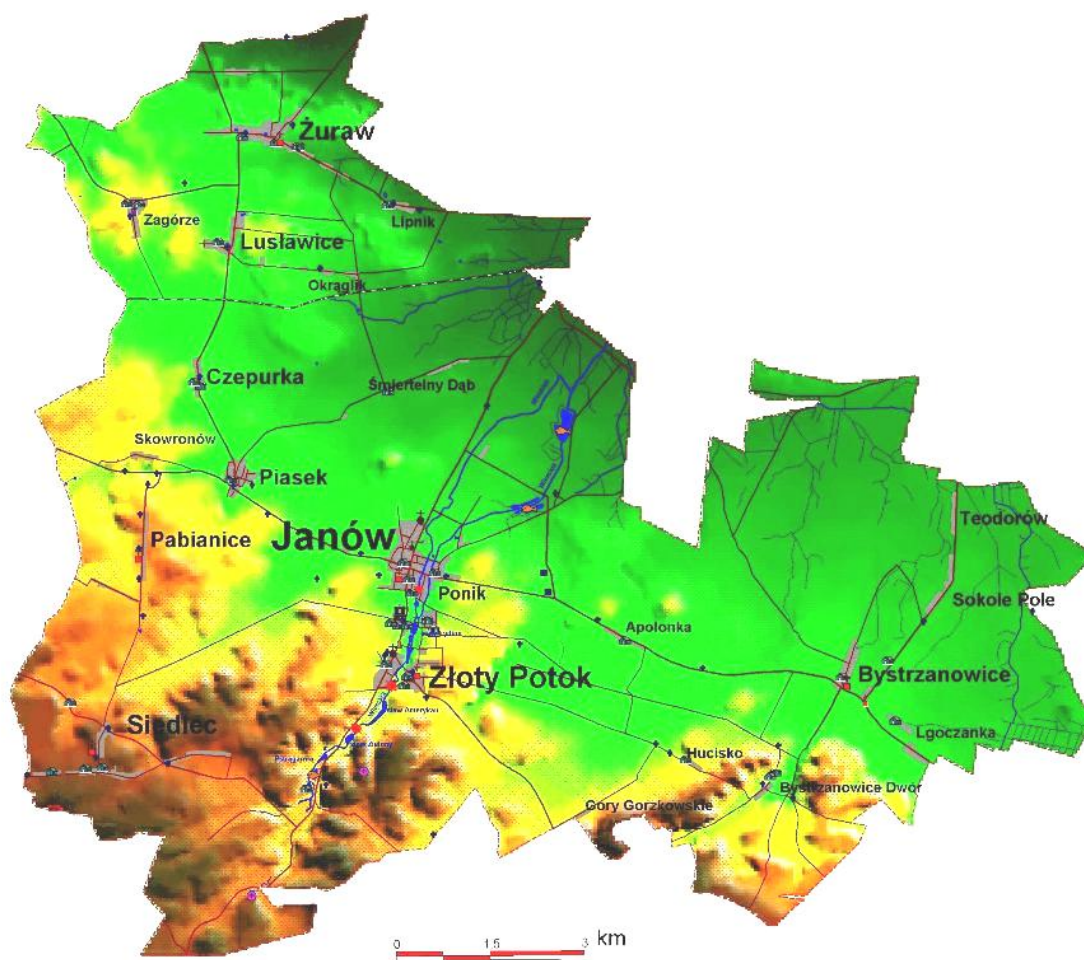
Gmina graniczy od zachodu z Gminą Olsztyn, od północy z Gminami Mstów i Przyrów, od wschodu z Gminą Lelów i od południa z Gminami Żarki i Niegowa.

W zasięgu 20 km od Janowa leżą miasta Myszków i Częstochowa, 70 km - Katowice i 90 km - Kraków. Ponadto bliskość gminy z granicą województw świętokrzyskiego i łódzkiego, to dogodne warunki tak geograficzne jak i komunikacyjne.

Przez teren Janowa przebiegają:

- droga krajowa 46, stanowiąca główne połączenie między Częstochową a Kielcami,
- droga wojewódzka 793, będąca połączeniem pomiędzy Siewierzem, a Świętą Anną,
- linia kolejowa Częstochowa – Kielce.

Drogi te tworzą korzystne połączenie z drogą ekspresową - E75, co zwiększa dostępność turystyczną Janowa jak również całej gminy.

Rysunek 2. Mapa Gminy Janów

2. Sytuacja demograficzna

Tab. 1. Sytuacja demograficzna w Gminie Janów w latach 2011-2013

Rok	Liczba ludności	Saldo migracji	Saldo migracji na 1000 mieszkańców
2011	5985	23	3,84
2012	6000	26	4,33
2013	5888	30	5,09

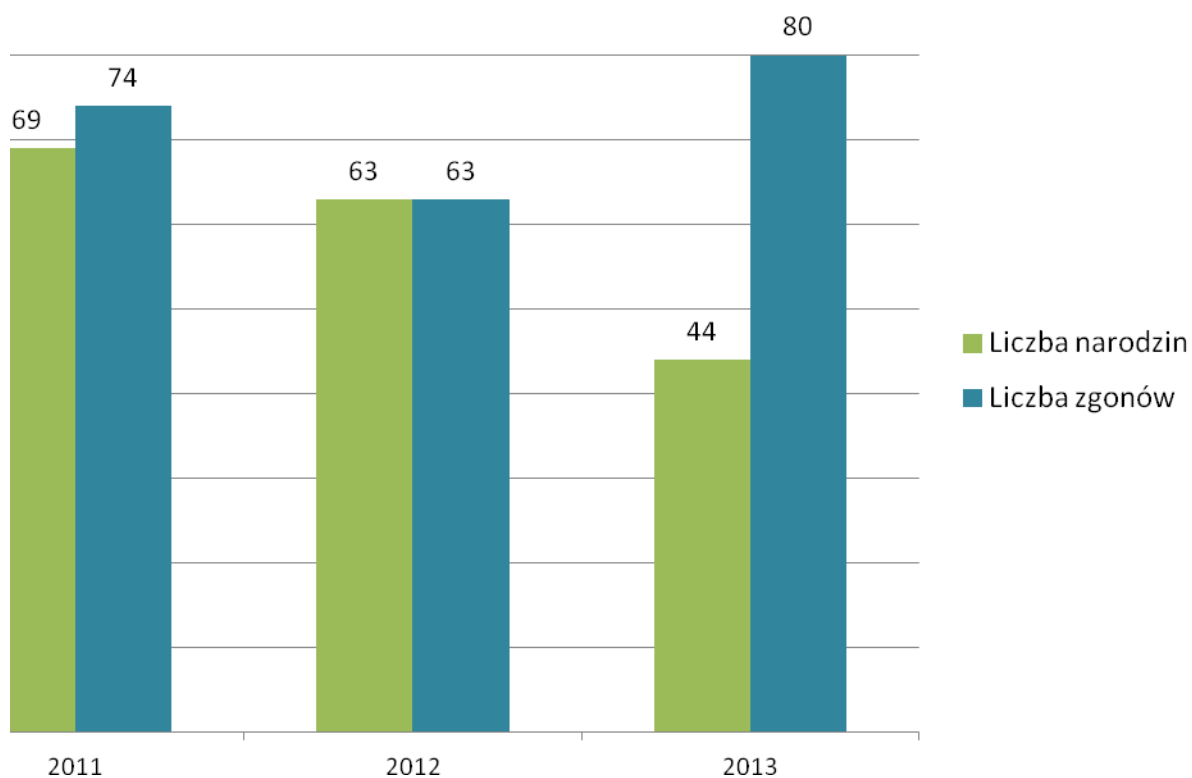
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych – UG Janów

Tab. 2. Przyrost naturalny

Rok	Liczba narodzin	Liczba zgonów	Przyrost naturalny
2011	69	74	-5
2012	63	63	0
2013	44	80	-36

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych – UG Janów

Wykres 1. Przyrost naturalny a liczba zgonów na terenie gminy Janów.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych – UG Janów

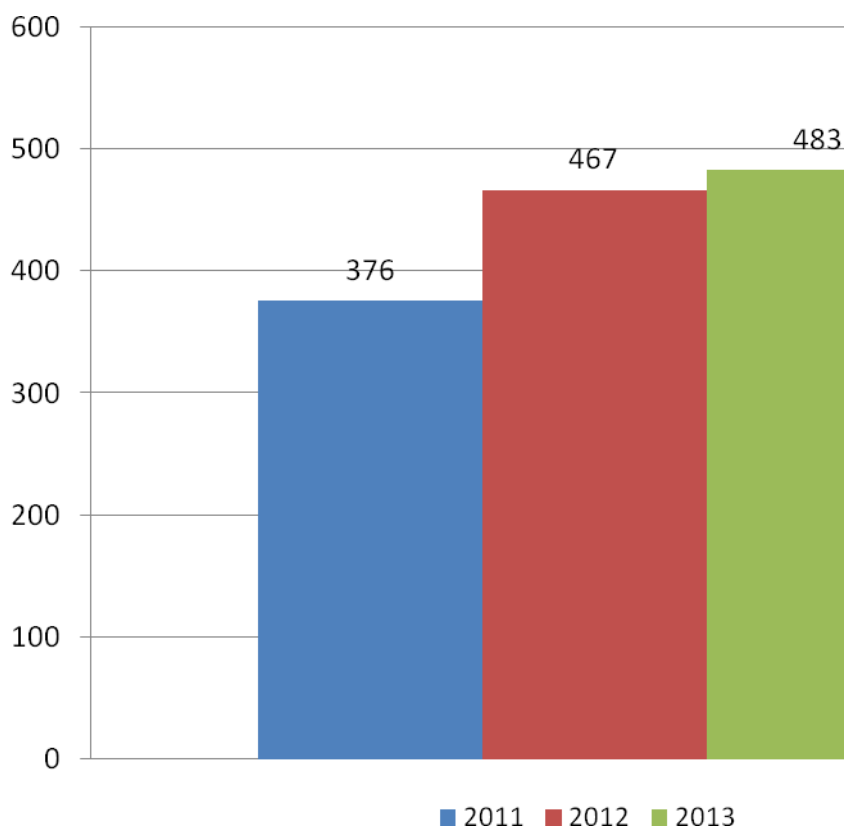
W okresie 2011 – 2013 liczba mieszkańców gminy Janów wykazuje tendencję spadkową, której główną przyczyną jest ujemny przyrost naturalny (liczba zgonów znacznie przewyższa liczbę urodzeń). Biorąc jednakże pod uwagę dodatnie saldo migracji w ostatnich trzech latach, można przypuszczać, że na przestrzeni najbliższego okresu liczba ludności gminy wzrośnie a co najmniej ustabilizuje się.

3. Zjawisko bezrobocia

Bezrobocie to jeden z największych problemów społeczno-gospodarczych, który przyczynia się do ubożenia społeczeństwa i do wzrostu liczby osób zagrożonych lub dotkniętych wykluczeniem społecznym, znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji życiowej.

W latach 2011-2013 stopa bezrobocia na terenie gminy Janów wynosiła odpowiednio w 2011 r.- 6,2%, w 2012 r. – 7,9%, natomiast w 2013 r. – 8,2%.

Wykres 2. Liczba osób bezrobotnych na terenie gminy Janów

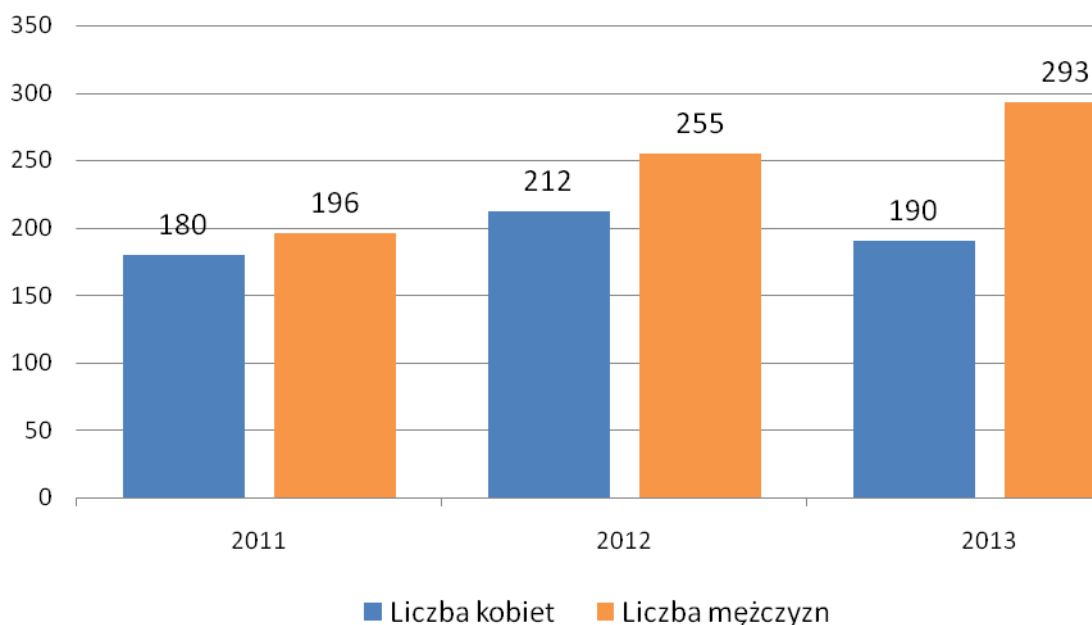

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Częstochowie

W gminie Janów wg. stanu z grudnia 2013 roku zarejestrowane jako bezrobotne były 483 osoby. Obecnie stopa bezrobocia ma tendencje wzrostową (w 2011 r. – 376 osób, w 2012 t. – 467 osób zarejestrowanych jako bezrobotne).

Wykres 3. Liczba bezrobotnych kobiet i mężczyzn na terenie gminy Janów w latach 2011-2013

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Częstochowie

Jeżeli chodzi o zróżnicowanie osób bezrobotnych względem płci sytuacja przedstawia się następująco:

- Liczba bezrobotnych kobiet w ciągu ostatnich trzech lat utrzymuje się na względnie na stałym poziomie. W 2011 roku liczba bezrobotnych kobiet wyniosła 180 osób, w roku następnym liczba ta wzrosła do poziomu 212 osób by w 2013 r. spaść do poziomu 190. Nie obserwuje się gwałtownego spadku czy też wzrostu poziomu danego zjawiska.
- Liczba bezrobotnych mężczyzn na terenie gminy Janów na przestrzeni lat 2011-2013 stale rośnie. W 2011 roku liczba bezrobotnych mężczyzn na terenie gminy wyniosła 196 osób, w roku 2012 – 255 osób a w 2013 r. – 293 osoby. Bardzo niepokojącym zjawiskiem jest stały poziom wzrostu bezrobocia wśród mężczyzn na terenie gminy.

Tab. 3 Osoby bezrobotne na terenie gminy Janów oraz poziom posiadanego przez nich wykształcenia w latach 2011-2013

Rok	Liczba osób bezrobotnych z podziałem na poziom posiadanego wykształcenia				
	wyższe	policealne i średnie zawodowe	średnie ogólnokształcące	zasadnicze zawodowe	Podstawowe i niepełne podstawowe
2011	45	104	19	108	100
2012	53	130	32	127	125
2013	49	131	25	140	138

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Częstochowie.

Jak wcześniej wspomniano liczba osób bezrobotnych na terenie gminy Janów stale rośnie. Niepokojący jest wzrost osób bezrobotnych z wykształceniem zasadniczym zawodowym (108 osób w 2011 roku, 127 osób w 2012r. oraz 140 osób w 2013 r.) oraz podstawowym i niepełnym podstawowym (100 osób w 2011 roku, 125 osób w 2012 r. i 138 osób w 2013 roku).

Tab. 4 Wiek osób bezrobotnych z terenu gminy Janów w latach 2011-2013

Rok	Liczba osób bezrobotnych wg. podziału na wiek					
	18-24 l.	25-34 l.	35-44 l.	45-54 l.	55-59 l.	60-64 l.
2011	63	112	72	74	44	11
2012	93	131	95	86	48	14
2013	66	140	109	95	49	24

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP w Częstochowie.

Mimo stale rosnącego na terenie gminy bezrobocia bardzo pozytywnym zjawiskiem jest jego spadek w roku 2013 wśród osób w wieku 18-24 lata. Pozostałe przedziały wiekowe niestety utrzymują tendencję wzrostową.

W celu ograniczenia zjawiska jakim jest bezrobocie niezwykle ważna jest współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Częstochowie w zakresie monitoringu oraz przeciwdziałania w/w zjawisku na terenie gminy Janów. Istotną kwestią jest organizowanie prac substydiovanych, promowania klubów pracy oraz szkoleń i kursów podnoszących kwalifikacje zawodowe osób bezrobotnych.

Obecnie na terenie gminy z powodu bezrobocia pod opieką Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej znajduje się 100 rodzin. Praca socjalna z osobami bezrobotnymi jest niezwykle istotna w zachęcaniu osób bezrobotnych do aktywnego poszukiwania zatrudnienia.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej z Janowie w ramach środków z Europejskiego Funduszu Społecznego stale realizuje projekt „Droga do lepszego życia dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w gminie Janów” mający także na celu aktywizację osób bezrobotnych poprzez podniesienie kwalifikacji zawodowych osób korzystających z pomocy społecznej.

Istotne na terenie gminy wydawało by się także stworzenie klimatu sprzyjającego potencjalnym inwestorom chcącym stworzyć na terenie gminy nowe miejsca pracy.

Lokalny Bank Ofert Pracy jest kolejną propozycją mogącą bez wątpienia ułatwić dostęp osobom poszukującym pracy od aktualnych i najkorzystniejszych ofert pracy na terenie lokalnym.

Ze względu na turystyczny charakter gminy Janów oraz szerokie zainteresowanie lokalnymi terenami turystycznymi, bazą noclegową oraz gastronomią wysoce zasadne wydaje się organizowanie wspólnie z LGD Partnerstwo Północnej Jury szkoleń na temat agroturystyki jako alternatywnej formy dla osób długotrwale bezrobotnych posiadających nieruchomości na terenie gminy.

4. Problemy społeczne a pomoc społeczna

Problemy społeczne w środowisku lokalnym

Podstawowym narzędziem badawczym pomocnym w identyfikowaniu problemów społecznych w naszej gminie była ankieta rozesłana do osób reprezentujących wybrane instytucje lokalne oraz mieszkańców gminy. W pytaniach poproszono respondentów o wskazanie środowisk szczególnie zagrożonych ubóstwem oraz podanie przyczyn występowania tego zjawiska.

Ubóstwo i przyczyny popadania w ubóstwo

Według badanych najbardziej dotknięte problemem ubóstwa są osoby inne niż podane w ankiecie - 33,34%, następnie osoby bezrobotne - 33,33%, rodziny wielodzietne - 22,22% oraz osoby dotknięte problemem uzależnień i inne - 11,11%. Jako najczęstsze przyczyny popadania w ubóstwo badani podawali środowiska zagrożone bezrobociem, uzależnienia i inne - 22,22%, oraz dziedziczenie ubóstwa ,wielodzietność , natomiast – 11,11% nie miało w sprawie zdania.

Środowiska zagrożone uzależnieniami oraz skala problemu uzależnień

W kolejnych pytaniach badani zostali poproszeni o wskazanie grup osób najbardziej zagrożonych problemem uzależnień w gminie. Ankietowani wskazywali rodziny dysfunkcyjne jako główny problem uzależnień – 33,33%, następnie osoby bezrobotne i inne - 22,22% oraz osoby samotne - 11,11%, kolejne - 11,11% badanych nie zazaczyło żadnej odpowiedzi. W kolejnych pytaniach badani identyfikowali środowiska zagrożone uzależnieniami, określali skalę problemu uzależnień oraz oceniali ofertę udzielania pomocy osobom uzależnionym. Określając skalę problemu znaczna część badanych dawała odpowiedź trudno powiedzieć - 55,56%, kolejna grupa oceniła jako średnią – 22,22%, oraz wysoką i niską - 11,11%. W sprawie oceny oferty pomocy na rzecz osób uzależnionych 55,56% badanych nie sprecyzował swojego stanowiska, 22,22% udzieliło odpowiedzi raczej tak oraz raczej nie, natomiast 11,11% ankietowanych wyraziło pozytywną opinię.

Problemy społeczne osób starszych

W kwestii osób starszych ankietowani za najczęstsze problemy, które dotyczą tej grupy społecznej podawali brak opieki ze strony rodziny, samotność oraz inne powody - 22,22%, a następnie niepełnosprawność, choroby – 11,11%. Ten sam procent badanych nie zaznaczyło żadnej odpowiedzi. Ofertę pomocy na rzecz osób starszych nie sprecyzowało swojego stanowiska dając odpowiedź trudno powiedzieć – 44,44%, raczej tak - 33,33%, natomiast - 11,11% badanych oceniło jako raczej nie i nie.

Problemy społeczne dotyczące osób niepełnosprawnych i chorych psychicznie

Jak postrzegane są osoby niepełnosprawne w społeczności lokalnej zawierało kolejne pytanie ankiety. Niemal połowa badanych uważała, że osoby niepełnosprawne są akceptowane, aż – 44,44%, trudno powiedzieć – 33,33% oraz raczej tak – 22,22%. Jeśli chodzi o ofertę skierowaną do osób niepełnosprawnych m.in. dostępu do placówek rehabilitacyjnych 44,44% badanych osób trudno było powiedzieć, 22,22% badanych wypowiedziało się raczej nie, 11,11% tak, raczej tak oraz raczej nie, natomiast ten sam odsetek badanych uważa, iż dostęp do placówek rehabilitacyjnych jest utrudniony. Ankietowanych poproszono o opinię dotyczącą problemów, które najczęściej dotyczą osoby niepełnosprawne. Za problemy najbardziej nękające osoby niepełnosprawne ankietowani uznali bariery architektoniczne i utrudniony dostęp do placówek rehabilitacyjnych – 33,33%. Inne powody podało - 22,22% badanych, natomiast - 11,11% nie miało zdania na ten temat.

W ankiecie znalazły się pytania dotyczące oferty pomocy osobom chorym psychicznie m.in. dostępu do ochrony zdrowia. Jednoznacznie odpowiedź trudno było dać, aż 55,55% respondentom, raczej tak odpowiedziało - 22,22%, natomiast tak i nie odpowiedziało - 11,11% badanych.

Zjawisko przemocy w rodzinie

Następne zagadnienie poruszane w pytaniach ankietowych dotyczyło przemocy w rodzinie oraz skali problemu przemocy na terenie gminy. Ankietowani wypowiedzieli się na temat posiadanej wiedzy i istnienia zjawiska przemocy domowej na terenie gminy. Podejmując kwestę zjawiska przemocy domowej - 33,33% badanych posiada wiedzę na ten temat, a ten sam odsetek badanych nie słyszało oraz nie zna takich przypadków.

Ankietowanym trudno było ocenić skalę problemu na terenie gminy, dlatego 88,88% badanych udzieliło odpowiedzi trudno powiedzieć, natomiast pozostali - 11,11% jako niską.

Bezpieczeństwo w miejscu zamieszkania

Stan bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania poruszany był w kolejnych pytaniach ankietowych. Badani dzielili się swoimi odczuciami w tym zakresie oraz wskazywali źródła wiedzy na temat stanu bezpieczeństwa oraz przyczyny jego braku w gminie. W kwestii poczucia bezpieczeństwa w gminie badani stwierdzili, że czują się bezpiecznie - 55,55% osób oraz raczej bezpiecznie 44,44% osób. W przyczynach braku poczucia bezpieczeństwa 66,66% badanych nie udzieliło żadnej odpowiedzi, natomiast pozostali wymieniali brak patroli policyjnych – 22,22% oraz słabe oświetlenie ulic – 11,11%.

Profilaktyka alkoholowa

Odpowiadając na kolejne pytania ankietowani musieli wypowiedzieć się na temat problemu realizowania w gminie działań związanych z profilaktyką alkoholową i narkomanią (czyli powszechnością, dostępnością oraz różnorodnością ofert). Działania związane z profilaktyką alkoholową ankietowani ocenili jako dobrą - 22,22 % osób, niewystarczającą kolejne - 22,22% badanych nie miało zdania na ten temat 22,22%, natomiast w ocenie – 11,11% ankietowanych działania są tylko dostateczne. Respondenci w większości nie posiadali żadnej wiedzy na temat możliwości dostępu do alkoholu i narkotyków przez dzieci zamieszkujące w naszej gminie - 77,77 % osób, natomiast 22,22 % respondentów określiło dostęp do używek jako zróżnicowany.

Pomoc społeczna

Kolejne pytania odnosiły się do działalności ośrodka pomocy społecznej. Ankietowani oceniali ofertę świadczonej pomocy oraz wskazywali formy wsparcia, jakie powinien oferować GOPS. W kwestii oceny pomocy udzielanej przez GOPS - 66,66 % stwierdziło, iż jest raczej wystarczającą lub wystarczająca - 22,22%. Odmiennego zdania było - 11,11% badanych.

W kwestii form wsparcia, jakie powinien oferować GOPS respondenci wskazywali pracę socjalną 77,77%, aktywizację bezrobotnych 66,55%, pomoc finansową i doradztwo - 55,33%, a następnie pomoc finansową i usługi opiekuńcze – 11,11%.

Organizacje pozarządowe

Uzupełnieniem poprzednio omawianych kwestii było pytanie o stopień zaspokajania potrzeb środowiska lokalnego przez działające na terenie gminy organizacje pozarządowe. Oceniając adekwatność świadczonej pomocy przez organizacje pozarządowe w kwestii zaspokajania potrzeb środowiska większości ankietowanych - 66,66% udzieliło odpowiedzi trudno powiedzieć, 22,22% miało negatywne zdanie, a 11,11% odpowiedziało raczej tak.

Powyższa analiza wskazuje na zbieżność dominujących problemów środowiska lokalnego z głównymi powodami korzystania z pomocy społecznej. Deficyty w zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb społecznych warunkują kierunki działania pomocy społecznej.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jest jednostką organizacyjną Gminy Janów, który zgodnie z ustawą o pomocy społecznej realizuje zadania własne oraz zlecone z zakresu administracji rządowej.

Pomoc społeczna umożliwia przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych tym, którzy nie są w stanie sami ich pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Wspiera ich w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym przez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Pomoc społeczna polega na :

- przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych ustawą świadczeń;

- pracy socjalnej;
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
- integrowaniu ze środowiskiem osób wykluczonych społecznie;
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Poniższa tabela przedstawia powody występowania o pomoc społeczną w GOPS Janów w latach 2011-2013.

Tab. 5 Powody występowania o pomoc społeczną

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin korzystających z pomocy			
	Lata	2011	2012	2013
Ubóstwo		2	2	2
Sieroctwo		-	1	-
Bezdomność		4	4	3
Potrzeba ochrony macierzyństwa		29	24	21
Bezrobocie		89	92	100
Niepelnosprawność		46	42	45
Długotrwała lub ciężka choroba		87	83	45
Bezradność		16	21	13
Przemoc w rodzinie		-	1	29
Alkoholizm lub narkomania		12	17	13
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego		1	0	3
Zdarzenie losowe		-	1	1
Sytuacja kryzysowa		-	-	-
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna		-	-	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych – GOPS Janów

Z analizy powyższego zestawienia wynika, że wśród powodów objęcia pomocą społeczną na przestrzeni ostatnich trzech lat dominującymi problemami były: bezrobocie, a następnie choroba, niepełnosprawność, potrzeba ochrony macierzyństwa, przemoc w rodzinie oraz alkoholizm, bezdomność i bezradność .

Z posiadanych danych wynika, że stale rośnie wskaźnik bezrobocia, a niska aktywność zawodowa uzależnia od świadczeń z pomocy społecznej. W przedstawionych problemach często zachodzi zależność np. niepełnosprawność bądź choroba prowadzi do bezrobocia, które stwarza zagrożenia. Analizując powyższe zestawienie można zauważyć tendencję narastającą występowania przemocy w rodzinie, a znaczne wahania danych występują z powodu alkoholizmu. W roku 2011 z powodu alkoholizmu różnymi formami pomocy było objętych 12 rodzin, w roku 2012 -17 rodzin, natomiast w roku 2013 - 13 rodzin.

Z powodu stosowania przemocy w roku 2012 w 23 rodzinach zostały założone „Niebieskie Karty”, natomiast w roku 2013 liczba rodzin w których występowała przemoc wzrosła do 29 . Z monitoringów prowadzonych przez pracowników socjalnych oraz funkcjonariuszy Komisariatu Policji w Olsztynie wynika, że przemoc w rodzinie bardzo często powiązana jest z alkoholizmem. Konieczne jest więc podjęcie intensywnych działań zmierzających w kierunku edukacji społecznej dostarczającej wiedzy o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z tym problemem.

Tab. 6 Niebieskie Karty w latach 2011-2013

Lata	2011	2012	2013
Liczba rodzin	-	23	29

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych – GOPS Janów

Poniższe tabele przedstawiają dane dotyczące ilości rodzin i ilości rodzin objętych pomocą w ramach zadań własnych w latach 2011-2013.

Tab. 7 Rodziny objęte pomocą w ramach zadań własnych

Rodzaj pomocy	2011	2012	2013
Zasilek celowy	96	123	110
Zasilek specjalny celowy	20	19	15
Zasilek okresowy	19	19	10
Zdarzenia losowe	-	1	1
Kierowanie do domu pomocy społecznej	6	6	8
Usługi opiekuńcze	19	23	22
Dożywianie uczniów	58	50	44

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych – GOPS Janów

Tab. 8 Świadczenia udzielone w ramach zadań własnych

Rodzaj pomocy	2011		2012		2013	
	Liczb. świadczeń	kwota	Liczba świadczeń	kwota	Liczb. świadczeń	kwota
Zasilek celowy	x	52426	x	78502	x	128893
Zasilek specjalny celowy	31	5220	33	6110	26	5397
Zdarzenia losowe	-	-	1	2000	1	1500
Kierowanie do domu pomocy społecznej	61	100119	68	101052	79	133203
Usługi opiekuńcze	5774	100720	6396	114173	5564	128893
Dożywianie uczniów – liczba posiłków	10540	38719	7769	28657	8795	32022

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych – GOPS Janów

Z posiadanych danych wynika, że najczęściej rodzin ubiega się o pomoc w formie zasiłku celowego, który jest przeznaczany na zaspokojenie niezbędnych potrzeb, a w szczególności na zakup żywności, odzieży, opału oraz wydatków na zakup leków.

Następna grupa to osoby starsze, które z powodu ograniczeń spowodowanych niepełnosprawnością wieku starszego lub skutkiem chorób częściej ubiegają się o pomoc w formie usług opiekuńczych i tak w roku 2011 z tej formy pomocy korzystało 19 rodzin, natomiast w roku 2013 już 22 rodziny. Należy jednak podkreślić, iż zapotrzebowanie na tę formę pomocy jest większe niż możliwości Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Tab. 9 Osoby przebywające w domach pomocy społecznej

Lata	2011	2012	2013
Liczba osób	6	6	8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych – GOPS Janów

W stosunku do osób, które wymagają całodobowej opieki z powodu wieku, choroby czy niepełnosprawności podejmowane są działania mające na celu umieszczenie chorego w domu pomocy społecznej. W związku z powyższym wzrasta liczba osób starszych, którzy podejmują decyzje o zamieszkaniu w różnych typach domów pomocy społecznej lub umieszczane tam są na podstawie postanowienia sądowego.

W roku 2011 i 2012 w DPS przebywało 6 osób, natomiast w roku 2013 liczba pensjonariuszy wzrosła do 8 osób. Koszty utrzymania mieszkańców naszej gminy w DPS

w roku 2011 wyniosły 100119 złotych, w 2012 – 101052 złotych, natomiast w roku 2013 koszty wzrosły do 133203 złotych. Planując działania w ramach lokalnej polityki społecznej nie można więc pominąć potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych. Należałoby zastanowić się jakie podjąć działania, aby zmniejszyć liczbę osób umieszczanych w DPS.

Z dalszej analizy danych wynika, że nieznacznie zmniejszyła się liczba rodzin ubiegających się o pomoc w formie dożywiania uczniów w szkołach z 58 w roku 2011 do 44 w roku 2013.

Tab. 10 *Struktura rodzin objętych pomocą*

Lata	2011	2012	2013
Rodziny ogółem	175	145	167
Rodziny z dziećmi ogółem	69	45	60
Rodziny emerytów i rencistów	45	39	29
Jednoosobowe gospodarstwa domowe	76	78	81
Rodziny niepełne	15	14	13

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych – GOPS Janów

Powyższa tabela przedstawia udział rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej ze względu na strukturę. Z przedstawionego zestawienia wynika, że populacja rodzin naszej Gminy jest zróżnicowana. Dotyczy to nie tylko typów rodzin, ale struktury wiekowej oraz obszarów problemowych. Z danych wynika, iż gospodarstwa jednoosobowe najbardziej narażone są na trudności życia codziennego. Często brak jakiegokolwiek źródła dochodu lub bardzo niskie świadczenia emerytalno-rentowe osób starszych pogłębiają problemy, m.in. ograniczony dostęp do świadczeń zdrowotnych. Można więc wnioskować, że osoby samotne żyją najskromniej i wymagają największej pomocy. W następnej kolejności zagrożoną grupą są rodziny z dziećmi. Można tu zaobserwować znaczne wahania. Pomocą społeczną w roku 2011 było objętych - 69 rodzin, w roku 2012 – 45 rodzin, w roku 2013 – 60 rodzin. Wnioskować można, że osoby samotne oraz rodziny z dziećmi powinny być objęte szczególnym wsparciem i w tych grupach należy ze szczególnością obserwować tendencje w kolejnych latach.

Stosunkowo nową formą wsparcia prowadzoną w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej, jest przydzielanie pomocy asystenta rodziny. Asystent rodziny współpracuje z rodziną wymagającą wsparcia. Pomoc ta uwzględnia zarówno potrzeby rodzin jak i gotowość do realnego współdziałania. Indywidualna pomoc służy przede wszystkim rozwiązywaniu konkretnych problemów podopiecznego, wzbudzaniu w nim wiary w swoje

możliwości oraz motywowanie do podejmowania działań do tej pory uznawanych przez niego za niemożliwe. Zadaniem asystenta jest przede wszystkim wskazanie osobom zagrożonym marginalizacją możliwości podejmowania sprawczych działań, zwiększenie poczucia wpływu na swoje życie oraz podwyższenie samooceny. Główną metodą pracy asystenta jest podążanie za podopiecznym i selektywne wspieranie jego realnych dążeń. W roku 2012 i 2013 ta formą pomocy było objętych 9 rodzin.

Tab. 11 Rodziny objęte pomocą asystenta rodziny

Lata	2011	2012	2013
Liczba rodzin	-	9	9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych – GOPS Janów

Do dodatkowych zadań Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej należy realizacja świadczeń pieniężnych na rzecz rodzin.

Zgodnie z ustawą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wypłaca świadczenia rodzinne i opiekuńcze w ramach zadań zleconych. Prowadzone jest także postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych oraz postępowanie w sprawie świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego. Ilość wypłaconych świadczeń obrazują poniższe tabele.

W roku 2011 ze świadczeń rodzinnych skorzystało - 365 rodzin, w roku 2012- 342 rodziny, a w roku 2013 – 354 rodziny. Z przedstawionych danych wynika, iż na przestrzeni trzech lat obserwuje się niewielką tendencję spadkową w ilości przyznawanych świadczeń rodzinnych i dodatków z tytułu urodzenia dziecka, opieki nad dzieckiem okresie korzystania z urlopu wychowawczego, samotnego wychowywania dziecka, kształcenia i rehabilitacji, rozpoczęcia roku szkolnego, podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania oraz wychowywania dziecka w rodzinie zastępczej.

Osobom, które posiadają umiarkowany lub znaczny stopień niepełnosprawności są wypłacane zasiłki pielęgnacyjne. Z posiadanych danych wynika, że ilość przyznanych zasiłków pielęgnacyjnych wzrosła z 1219 świadczeń w roku 2011 z kwoty 81640 złotych do 1327 świadczeń w roku 2013 na kwotę 130957 złotych. Wzrasta ilość przyznawanych zasiłków pielęgnacyjnych z 1219 świadczeń w 2011 r. do 1327 świadczeń w 2013 r., a także świadczeń pielęgnacyjnych ze 157 w roku 2011 do 237 świadczeń w roku 2013. Tendencję wzrostową można zaobserwować także przy wypłatach świadczeń pielęgnacyjnych ze 157 świadczeń w roku 2011 do 237 świadczeń w roku 2013.

W zakresie realizacji ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w roku 2011 wypłacono 464 świadczenia na kwotę 144274, natomiast w roku 2013 r. wypłacono już 526 świadczenia na kwotę 190541 złotych.

Tab. 12 Świadczenia udzielone w ramach zadań zleconych

Rodzaj pomocy	2011		2012		2013	
	liczba świadczeń	kwota	liczba świadczeń	kwota	liczba świadczeń	kwota
Zasilki rodzinne	6356	544231	5568	489995	5338	532653
w tym dodatki:						
Z tytułu urodzenia dziecka	35	35000	16	16000	24	24000
Z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	342	133854	283	111614	210	80614
Z tytułu samotnego wychowywania dziecka	141	24930	136	24080	108	19320
Z tytułu kształcenia i rehabilitacji	339	26140	301	23120	302	23060
Z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	398	39800	332	33200	339	33900
Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	1073	56970	920	49160	818	43700
Wychowania dziecka w rodzinie wielodzietnej	856	68400	737	58960	631	50480
Zasilki pielęgnacyjne						
Zasilki pielęgnacyjne	1219	186507	1238	189414	1327	203031
Świadczenia pielęgnacyjne	157	81640	256	129966	237	130957
Dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego	-	-	-	-	78	7800
Specjalny zasiłek opiekuńczy	-	-	-	-	-	-
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	69	69000	48	48000	36	36000
Fundusz alimentacyjny	464	144274	505	179519	526	190541

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych – GOPS Janów

Tab. 13 Rodziny korzystające ze świadczeń rodzinnych

Lata	2011	2012	2013
Liczba rodzin	365	342	354

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych – GOPS Janów

5. Przestępczość

Tab. 14 Przestępczość w Gminie Janów w latach 2012 oraz 2013

L.p.	Przestępstwa	2012	2013
1	Bójki i pobicia	1	7
2	rozboje	1	0
3	Kradzież z włamaniem	24	21
4	Kradzież pojazdów	0	1
5	Kradzież mienia	40	39
5	Włamanie do samochodów	0	2
6	z ustawy o narkomanii	0	1
RAZEM		66	71

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komisariatu Policji w Olsztynie

Biorąc pod uwagę powyższe dane możemy stwierdzić, iż przestępczość na terenie gminy utrzymuje się na poziomie około 70 przestępstw rocznie. Dominującym rodzajem przestępstw jest kradzież mienia oraz kradzież z włamaniem. Wzrost kradzieży może świadczyć, iż zamożność społeczności Janowa staje się coraz bardziej zróżnicowana.

W 2012 roku przestępstw dopuściło się 15 nieletnich sprawców, a 2013 roku jedynie 2, co jest pozytywnym zjawiskiem.

6. Uzależnienia

Na terenie Gminy Janów w latach 2011-2013 występuje problem uzależnienia od alkoholu. Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (dalej: GKRPA) nie posiada informacji nt. występowania problemu uzależnienia od środków psychotropowych albo narkotyków.

W celu przeciwdziałania problemowi alkoholizmu Gminna Komisja podejmuje działania mające na celu ułatwianie dostępności do pomocy wykwalifikowanej oraz współpracuje

z GOPS – em. Z Uwagi na występowanie zjawiska przemocy po spożyciu alkoholu jeden członek GKRPA wchodzi w skład Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Tab. 15 Działania GKRPA

Rok	2011	2012	2013
Liczba członków GKRPA	10	10	10
Liczba osób co do których GKRPA podjęła czynności zmierzające do wydania orzeczenia o zastosowaniu leczenia	7	6	31
Liczba osób z którymi przeprowadzono rozmowy motywacyjno – interwencyjne	7	21	11
Liczba osób, wobec których skierowano wnioski o leczenie odwykowe	7	6	14

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji od GKRPA

W ramach profilaktyki podejmowane są działania mające na celu uświadomienie społeczeństwa o szkodliwości tego zjawiska. Wśród dzieci i młodzieży ogłaszane są konkursy dot. szkodliwości spożywania alkoholu oraz palenia tytoniu. Organizuje się programy profilaktyczne dot. alkoholizmu oraz zachowań problemowych np. agresji.

Tab. 16 Rynek napojów alkoholowych

Rok	2011	2012	2013
Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży	27	26	26
Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży	21	24	23
Liczba jednorazowych zezwoleń na sprzedaż alkoholu (ogółem)	7	4	12
Liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych poza miejscem sprzedaży	27	35	55
Liczba zezwoleń na sprzedaż	21	24	29

napojów alkoholowych przeznaczonych w miejscu sprzedaży			
Liczba decyzji o wygaśnięciu zezwolenia na sprzedaż alkoholu	10	9	5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji od GKRPA

Na terenie Gminy działa Punkt konsultacyjno – informacyjny, którego zadaniem jest udzielanie porad osobom z problemem alkoholowym i innymi uzależnieniami oraz ich rodzinom. Od 2013 współpracę z punktem podjął psycholog.

Tab. 17 Osoby objęte wsparciem psychologicznym i terapeutycznym

Rok	2011	2012	2013
Liczb pracowników punktu konsultacyjno – informacyjnego	1	1	2
Liczba osób, którym udzielono porad w związku z problemami alkoholowymi	brak danych	33	30
Liczba osób – Dorosłych członków rodzin z problemami alkoholowymi, którym udzielono porad w związku z problemami alkoholowymi	brak danych	72	65
Liczba osób doznających przemoc w rodzinie, którym udzielono porad	brak danych	0	0
Liczba osób, którym udzielono porad w związku ze stosowaniem przez nie przemocy w rodzinie	brak danych	0	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji od GKRPA

Tab. 18 Wsparcie finansowe samorządu

Rok	2011	2012	2013
Wielkość środków finansowych przeznaczonych przez GOPS na pomoc rodzinom z problemem alkoholowym	20.333,32 zł	15.195,00 zł	13.029,93 zł
Wysokość środków wykorzystanych na realizację gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych	86.000, 00 zł	100.278,33 zł	138.788,13 zł
Kwota przekazana na funkcjonowanie punktu konsultacyjno – informacyjnego	6.592,80 zł	8.640,00	10.627,20 zł
Wysokość środków wykorzystanych na realizację gminnego programu przeciwdziałania narkomanii	2.000,00 zł	2.000,00	2.000,00 zł

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji od GKRPA

W zakresie profilaktyki przeciwdziałania narkomanii, Gmina Janów wspiera finansowo programy profilaktyki uniwersalnej. W 2012 r. sfinansowano pozaszkolne zajęcia dla dzieci i młodzieży dot. przeciwdziałania narkomanii. W działaniu wzięły udział 2 placówki (60 odbiorców). Liczba osób objętych programem w 2013 r. wynosiła 20 osób w jednej szkole na terenie Gminy. Gmina nie finansowała programów profilaktyki selektywnej z uwagi na brak informacji co do osób, które miałyby być nią objęte. Samorząd nie wspierał działań z zakresu podnoszenia poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych. Samorząd także nie organizował oraz nie dofinansowywał szkolenia z zakresu podnoszenia kwalifikacji zawodowych zaangażowanych w działalność profilaktyczną. Samorząd nie finansował działań z zakresu zwiększenia dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób używających szkodliwie i uzależnionych od alkoholu.

7. Służba zdrowia

Zadania z zakresu ochrony zdrowia w gminie Janów wykonuje **Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej pod nazwą Zespół Ośrodków Zdrowia Gminy Janów**. Swoją siedzibę ma w Janowie przy ulicy Leśnej 3. W jego skład wchodzi:

1. Ośrodek Zdrowia w Janowie
2. Ośrodek Zdrowia w Bystrzanowicach
3. Ośrodek Zdrowia w Żurawiu

Rodzaj świadczonych usług:

Ośrodek Zdrowia w Janowie

- a. poradnia ogólna
- b. poradnia dla dzieci
- c. poradnia chirurgii ogólnej
- d. poradnia rehabilitacyjna
- e. pracownia fizjoterapii
- f. gabinet zabiegowy

Ośrodek Zdrowia w Żurawiu

- a. poradnia ogólna
- b. gabinet zabiegowy

Ośrodek Zdrowia w Bystrzanowicach

- a. poradnia ogólna
- b. gabinet zabiegowy

Tab. 19 Zakres udzielanych świadczeń zdrowotnych przez SP ZOZ Gminy Janów

l.p.	Zadania statutowe	Liczba udzielonych świadczeń zdrowotnych lub usług			Liczba pracowników udzielających poszczególne świadczenia zdrowotne lub usługi i ich kwalifikacje		
		2010	2011	2012	2010	2011	2012
1	Udzielania świadczeń zdrowotnych w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej	33 806	35 541	31 473	4	4	4
2	Udzielania ambulatoryjnych specjalistycznych świadczeń zdrowotnych w zakresie rehabilitacji	491	512	522	1	1	1
3	Opieka lekarsko - pielęgniarska	7 037	6 526	6 629	9	9	9
4	Zabiegi pielęgniarskie	3 917	4 501	4 932	8	8	8
5	Środowiskowa opieka pielęgniarska	1 928	1 902	2 113	4	4	4
6	Działania profilaktyczne, w tym szczepienia ochronne	1 225	1 710	1 267	8	8	8
7	Orzeczenia o stanie zdrowia, w tym o czasowej niezdolności do pracy	Brak danych			5	5	5
8	Promocja zdrowia	5 246	4 758	5 140	14	14	14

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych – SP ZOZ Gminy Janów

Zespół Ośrodków Zdrowia Gminy Janów wykonują podstawowe usługi medyczne. Dominującą usługą są świadczenia zdrowotne w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej. Ponadto Ośrodek Zdrowia zapewnia świadczenie usług w zakresie rehabilitacji, opieki lekarsko – pielęgniarskiej. Wykonuje działania profilaktyczne poprzez szczepienia ochronne (głównie w szkołach).

W ramach świadczeń podstawowych usług medycznych lekarze Zespołu Ośrodków Zdrowia kierują na badanie specjalistyczne do pozamiejscowych placówek medycznych. W ośrodku zdrowia działa również punkt laboratoryjny.

8. Edukacja, Sport, Kultura

Edukacja

Na terenie gminy Janów działają następujące placówki oświatowe przez nią administrowane:

Przedszkola – 2

Do przedszkoli i oddziałów przedszkolnych na terenie gminy uczęszczają dzieci w wieku od 3 do 6 lat.

Przedszkole w Janowie, które wchodzi w skład Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Janowie – posiada cztery oddziały przedszkolne (dwa w Janowie oraz jeden zamiejscowy w Piasku i jeden zamiejscowy w Siedlcu);

Przedszkole w Złotym Potoku (jeden oddział).

Szkoły Podstawowe – 3

Szkoła Podstawowa w Janowie, która wchodzi w skład Zespołu Szkolno – Przedszkolnego w Janowie;

Szkoła Podstawowa w Lusławicach wraz z oddziałem zerowym;

Szkoła Podstawowa w Sokolim Polu wraz z oddziałem zerowym.

Gimnazja – 1

Gimnazjum w Piasku;

Szkolne Schronisko Młodzieżowe – 1;

Szkolne Schronisko Młodzieżowe w Siedlcu.

Tab. 20 Podział placówek oświatowych według typu, liczby dzieci i uczniów do nich uczęszczających

Typ placówki	2011/2012	2012/2013	2013/2014
PRZEDSZKOLA	149	159	176
Przedszkole w Janowie	82	98	103
- oddział przedszkolny w Janowie	57	70	68
- oddział przedszkolny w Piasku	11	12	14
- oddział przedszkolny w Siedlcu	14	16	21
Przedszkole w Złotym Potoku	25	25	25
Oddziały przedszkolne przy szkołach	42	36	48
Oddział przedszkolny w Lusławicach	23	19	25
Oddział przedszkolny w Lgoczance	19	17	23
Szkoły podstawowe – 3	334	329	318
Szkoła Podstawowa w Janowie	204	203	201
Szkoła Podstawowa w Lusławicach	61	58	56
Szkoła Podstawowa w Lgoczance	69	68	61
GIMNAZJA	191	177	162
Gimnazjum w Piasku	191	177	162

Źródło: opracowanie własne na podstawie wywiadów z dyrektorami

Placówki oświatowe, administrowane przez starostwo powiatowe, działające na terenie gminy Janów:

Na terenie gminy Janów znajduje się jedna szkoła ponadgimnazjalna - Zespół Szkół im. Władysława Szafera w Złotym Potoku gdzie można zdobyć wykształcenie w następujących typach szkół:

4 - letnie technikum kształcące w zawodach: architekt krajobrazu, żywienie i usługi gastronomiczne, technik hotelarstwa, technik organizacji i reklamy.

Szkoła zawodowa kształcąca w zawodach: cukiernik, kucharz, stolarz.

Policealna szkoła dla dorosłych kształcąca w zawodach: florysta, technik rachunkowości, technik usług pocztowych i finansowych.

Liceum dla dorosłych.

Tab. 21 Podział szkoły ponadgimnazjalnej na typy i liczbę osób do niej uczęszczających

Typ placówki	2011/2012	2012/2013	2013/2014
Zespół Szkół	132	133	131
Szkoła policealna dla dorosłych	53	51	51

Źródło: opracowanie własne na podstawie wywiadu z dyrektorem

Sport

Na terenie Gminy Janów działają 3 kluby sportowe:

1. Klub Sportowy DRAGON – prowadzi zajęcia z Taekwondo
2. Klub Sportowy RUN PODKOWA – prowadzi zajęcia z lekkiej atletyki i Nording walking
3. Klub Sportowy ŻŁOTY POTOK – prowadzi zajęcia z piłki nożnej, piłki siatkowej, kolarstwa turystycznego

Na terenie gminy Janów znajduje się kompleks boisk sportowych „Orlik” w Żłotym Potoku, pełnowymiarowe boisko do piłki nożnej w Lgoczance, w budowie jest boisko do piłki nożnej w Janowie.

Kultura

Na terenie gminy Janów działa Gminna Biblioteka Publiczna z Siedzibą w Janowie oraz dwa punkty filialne w Żurawiu i Lgoczance. Biblioteka w Janowie jest czynna 6 dni w tygodniu, natomiast punkty filialne 4 dni w tygodniu. Mieszkańcy mają dostęp do zbiorów bibliotecznych zarówno w godzinach popołudniowych jak i popołudniowych. Biblioteka i filie dostępne są dla mieszkańców zgodnie z ich oczekiwaniami. Gminna Biblioteka Publiczna współpracuje z bibliotekami szkolnymi oraz prowadzi zajęcia dla dzieci i młodzieży w sposób ciągły i bezpłatny. Celem zajęć jest zarówno promocja literatury jak również atrakcyjne spędzanie wolnego czasu. W każdej placówce bibliotecznej mieszkańcy mają możliwość korzystania z bezpłatnego Internetu oraz nieodpłatnej pomocy w zakresie sporządzania dokumentacji związanej z poszukiwaniem pracy. Przy bibliotece w Janowie działa Teatryk Żabie Oczko.

Na terenie gminy Janów działa SOKiS, który organizuje szereg zajęć dla dzieci, młodzieży oraz dorosłych w siedzibie ośrodka, w świetlicach wiejskich na terenie gminy. Są to zajęcia sportowe, muzyczne, malarskie, edukacyjne prowadzone w grupach i indywidualnie. Zajęcia prowadzone są w ciągu roku szkolnego, a także w czasie ferii

i wakacji. SOKiS jest także organizatorem i współorganizatorem wielu imprez plenerowych dla mieszkańców gminy Janów oraz turystów.

9. Podmioty gospodarcze

Tab. 22 Podmioty gospodarcze w Gminie Janów w latach 2011 – 2013 z podziałem na sektor publiczny i prywatny

	2011	2012	2013
Liczba podmiotów ogółem	348	363	387
Liczba podmiotów w sektorze publicznym	24	24	25
Liczba podmiotów w sektorze prywatnym	324	339	362
	W tym:		
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	276	287	304

Źródło: opracowanie na podstawie danych pobranych ze strony www.stat.gov.pl

Tab. 23 Podmioty gospodarcze według sekcji w latach 2011-2013

L.p.	Sekcja	Nazwa	LATA		
			2011	2012	2013
1	A	ROLNICTWO, LEŚNICTWO, ŁOWIECTWO I RYBACTWO	14	14	11
2	B	GÓRNICCTWO I WYDOBYWANIE	0	0	0
3	C	PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	55	56	60
4	D	WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIE ELEKTRYCZNĄ, GAZ, PARĘ WODNĄ, GORĄCĄ WODĘ I POWIETRZE DO UKŁADÓW KLIMATYZACYJNYCH	0	0	0
5	E	DOSTAWA WODY; GOSPODAROWANIE ŚCIEKAMI I ODPADAMI ORAZ DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z REKULTYWACJĄ	3	2	2
6	F	BUDOWNICTWO	43	45	51
7	G	HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, WŁĄCZAJĄC MOTOCYKLE	98	98	100
8	H	TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA	26	32	32

9	I	DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZAKWATEROWANIEM I USŁUGAMI GASTRONOMICZNYMI	15	15	18
10	J	INFORMACJA I KOMUNIKACJA	4	5	5
11	K	DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIOWA	8	10	13
12	L	DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OBSŁUGĄ RYNKU NIERUCHOMOŚCI	5	5	5
13	M	DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA	14	13	17
14	N	DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA	3	3	3
15	O	ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA. OBOWIĄZKOWE ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNE	7	7	7
16	P	EDUKACJA	17	20	19
17	Q	OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA	8	8	8
18	R	DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ, ROZRYWKĄ I REKREACJĄ	7	8	11
19	S i T	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA GOSPODARSTWA DOMOWE ZATRUDNIAJĄCE PRACOWNIKÓW, GOSPODARSTWA DOMOWE PRODUKUJĄCE WYROBY I ŚWIADCZĄCE USŁUGI NA WŁASNE POTRZEBY	21	22	24
20	U	ORGANIZACJE I ZESPOŁY EKSTERYTORIALNE	0	0	0
RAZEM			348	363	387

Źródło :opracowanie na podstawie danych pobranych ze strony www.stat.gov.pl

Analizując dane dotyczące przedsiębiorczości na terenie Gminy Janów zauważa się w ostatnich trzech latach stały wzrost podmiotów gospodarczych. Zdecydowaną większość podmiotów gospodarczych stanowi sektor prywatny. Na koniec 2013 roku zarejestrowanych było 387 podmiotów gospodarczych, z czego 304 podmioty (78,6%) były to osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Najwięcej podmiotów gospodarczych działało w sektorze handlu (25,83%), przetwórstwa przemysłowego (15,5%), budownictwie (13,17%).

Zdecydowana większość podmiotów gospodarczych to mikroprzedsiębiorcy, zatrudniający do 9 pracowników. Analogicznie w roku 2011, 2012 i 2013 stosunek tych

podmiotów gospodarczych do ogólnej liczby podmiotów gospodarczych wynosił: 91,95%; 92,56% i 93,79%.

Jak pokazuje tabela 22 zatrudnienie w podmiotach gospodarczych działających na terenie gminy Janów wzrosło w 2013 roku w stosunku do roku 2012 o 6,61%, a w stosunku do roku 2011 o 11,20%.

Tab. 24 Podmioty gospodarki narodowej z terenu Gminy Janów wg liczebności zatrudnienia.

	2011	2012	2013
Ogółem	348	363	387
0-9 pracowników	320	336	363
10-49 pracowników	24	42	21
50-249 pracowników	4	3	3

Źródło : opracowanie na podstawie danych pobranych ze strony www.stat.gov.pl

Zauważalny, systematyczny wzrost liczby podmiotów gospodarczych z ostatnich 3 lat wskazuje na tendencję wzrostową, która powinna być utrzymana w latach realizacji strategii.

III. ANALIZA SWOT

SWOT to technika analityczna, służąca do porządkowania informacji. Technika ta jest ważnym etapem planowania strategicznego i polega na grupowaniu analizowanych informacji w cztery kategorie czynników strategicznych:

- mocne strony- wewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na sytuację społeczną;
- słabe strony- wewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na sytuację społeczną;
- szanse - zewnętrzne uwarunkowania pozytywnie wpływające na realizację celów;
- zagrożenia- zewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na realizację celów.

Przedstawiona analiza uwzględnia następujące priorytety w dziedzinie polityki społecznej:

1. Politykę wobec rodziny
2. Politykę wobec bezrobocia i zagrożenia wykluczeniem społecznym
3. Politykę wobec osób starszych i niepełnosprawnych
4. Politykę wobec uzależnień
5. Politykę odnośnie III sektora

1. Analiza SWOT- problematyka rodziny

Mocne strony (wewnętrzne)	Słabe strony (wewnętrzne)
<ul style="list-style-type: none"> - dobre zaplecze w postaci obiektów sportowych przy szkołach; - organizowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży przez SOKiS – zajęcia artystyczne, sportowe; - duże osiągnięcia sportowe uczniowskich klubów sportowych; - funkcjonowanie świetlic wiejskich; - liczne place zabaw; - działalność kół gospodyń wiejskich i OSP, klubów emerytów i rencistów; - kultywację tradycji rodzinnych w rodzinach wielopokoleniowych; - oferta pomocy asystenta rodziny; - pomoc psychologiczna i pedagogiczna w szkołach i punkcie konsultacyjnym; - stała współpraca z sołtysami; - zainteresowanie samorządu problematyką dzieci, młodzieży, rodziny; - stała profesjonalizacja pracowników (podnoszenie kwalifikacji – szkolenia, 	<ul style="list-style-type: none"> - brak placówek świadczących kompleksową pomoc rodzinie; - brak ośrodków wsparcia dla rodzin w sytuacji kryzysowej; - brak mieszkań socjalnych; - niedostateczna liczba miejsc w przedszkolach; - brak żłobka; - brak programów dla rodzin dysfunkcyjnych; - brak świetlic socjoterapeutycznych; - wyuczona bezradność i zależność od świadczeń pomocy społecznej; - niewystarczająca ilość obiektów rekreacyjnych umożliwiających czynny wypoczynek rodzinom; - ograniczony dostęp do pomocy stypendialnej dla dzieci i młodzieży (niskie kryteria dochodowe); - hermetyczność rodzin ograniczająca identyfikację problemów;

<p>specjalizacje, studia podyplomowe);</p> <ul style="list-style-type: none"> - efektywna współpraca, gops – szkoły - samorząd. 	<ul style="list-style-type: none"> - osłabienie więzi sąsiedzkich i wrażliwości na problemy innych; - niewystarczająca liczba kadry w odniesieniu do realizowanych zadań; - osłabienie kontroli społecznej ze strony rodziny; - indywidualizacja życia rodzinnego.
--	--

Szanse (zewnętrzne)	Zagrożenia (zewnętrzne)
<ul style="list-style-type: none"> - nowe regulacje prawne wzmacniające system ops; - dostępność zewnętrznych źródeł finansowania szkoleń, dokształcania kadry ops, projektów; - realizacja programu wspierania rodziny; - adresowanie większej liczby świadczeń do rodzin z dzieckiem niepełnosprawnym oraz dzieckiem w wieku szkolnym; - wydłużenie płatnego urlopu macierzyńskiego; - gwarancja ochrony praw dziecka 	<ul style="list-style-type: none"> - niskie kwoty świadczeń socjalnych (świadczeń rodzinnych, pomocy stypendialnej); - ograniczona dostępność do ulg podatkowych (tylko dla osób pracujących); - niskie kryteria dochodowe do świadczeń socjalnych, ograniczające możliwość korzystania z nich; - brak automatycznej waloryzacji kwot świadczeń rodzinnych; - selektywne polityka społeczna wobec rodziny – koncentracja działań na rodzinach najuboższych; - społeczne oczekiwania paternalizmu socjalnego; - brak powszechnie dostępnych zajęć edukacyjnych (niektóre zajęcia są odpłatne); - panujący trend niskiej dzietności; - wysoki poziom zagrożenia ubóstwem; - zwiększenie zakresu zadań własnych gmin; - konieczność pracy zagranicą wpływa niekorzystnie na właściwe relacje rodzinne i dezintegrację rodzin; - negatywny wpływ środków masowego przekazu, Internet, gry promujące agresję i instrumentalne traktowanie ludzi; - stereotypowe postrzeganie roli ojca i matki.

2. Analiza SWOT – problematyka bezrobocia i zagrożenia wykluczeniem społecznym

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – wzrost aspiracji życiowych; – świadomość i potrzeba samorealizacji, podmiotowości, jakości życia; – wzrost sektora prywatnego w zatrudnieniu; – doradztwo zawodowe w szkole gimnazjalnej; – wzrastający potencjał turystyczny gminy, generujący nowe miejsca pracy; – szeroka oferta szkoleniowa w ramach projektu systemowego; – warunkowanie pomocy od spełnienia wymagań kontraktu socjalnego. 	<ul style="list-style-type: none"> – niski poziom wykształcenia; – niski poziom świadomości w zakresie kształcenia ustawicznego; – sezonowość pracy w sektorze turystycznym; – wysoki odsetek liczby osób utrzymujących się ze źródeł niezarobkowych; – niewystarczające przygotowanie praktyczne absolwentów; – powielanie wzorców rodzinnych w zakresie bezrobotnego stylu życia i bierności zawodowej; – wzrost populacji osób w wieku poprodukcyjnym.

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> – dominacja i szybki rozwój usług szansą na zatrudnienie; – konsumpcyjny charakter społeczeństwa; – wysoka aktywność zawodowa kobiet; – gwarancja minimalnego dochodu; – zwalczanie edukacyjnych upośledzeń (analfabetyzmu funkcjonalnego, zapobieganie przerywaniu edukacji); – wzrastająca ilość programów i środków finansowanych z UE na rzecz promocji i zatrudnienia; – dostęp do rynku pracy UE; – dostęp do funduszy strukturalnych 	<ul style="list-style-type: none"> – rynkowy charakter gospodarki ograniczający miejsca pracy; – umowy „śmieciowe”; – duże zróżnicowanie struktury społecznej, prowadzące do nierówności; – wysokie koszty pracy; – niskie świadczenia z systemu zabezpieczenia społecznego; – luki w regulacjach prawnych umożliwiające naruszanie praw pracowniczych; – kształcenie niezgodne z potrzebami rynku pracy; – konkurencja na rynku pracy – stagnacja gospodarcza; – dług publiczny; – zatrudnienie w szarej strefie; – niewystarczająca ochrona pracowników; – fragmentacja i brak koordynacji między różnymi służbami społecznymi oraz świadczeniami; – wydłużenie wieku emerytalnego; – emigracja wykształconych pracowników; – rosnąca stopa bezrobocia i pauperyzacja społeczeństw.

3. Analiza SWOT – problematyka osób starszych i niepełnosprawnych.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – funkcjonujące usługi opiekuńcze; – organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych; – wrażliwość i empatia na potrzeby osób niepełnosprawnych i starszych; – możliwości wykorzystania potencjału osób starszych i niepełnosprawnych; – funkcjonowanie klubów emerytów i rencistów; – wzrost świadomości społecznej na temat potrzeby rehabilitacji osób niepełnosprawnych 	<ul style="list-style-type: none"> – niewystarczająca koordynacja działań wobec osób niepełnosprawnych; – niewystarczający dostęp do usług rehabilitacyjnych; – bariery architektoniczne; – brak placówek wsparcia dziennego dla osób niepełnosprawnych i starszych; – brak wolontariatu w obszarze pomocy osobom starszym i niepełnosprawnym; – słaby system opieki zdrowotnej – brak specjalistycznej opieki medycznej, geriatrycznej, gerontologicznej; – brak opieki nad osobami starszymi ze strony rodziny; – wzrastająca liczba świadczeniobiorców pomocy społecznej; – brak zakładów pracy chronionej; – brak klas integracyjnych.

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> – wspieranie zatrudnienia osób niepełnosprawnych poprzez partycypację państwa w kosztach zatrudnienia (dofinansowania składek emerytalno – rentowych); – liczne programy adresowane dla osób niepełnosprawnych realizowane przez PFRON – możliwość dofinansowania remontu mieszkania, sprzętu rehabilitacyjnego itp.; – dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych; – zróżnicowanie świadczeń z systemu zabezpieczenia społecznego; – upowszechnianie problematyki niepełnosprawności w mediach; – efektywniejsze wykorzystanie potencjału III sektora; – wspieranie edukacji osób niepełnosprawnych; – zachęty ekonomiczne dla pracodawców; – wprowadzenie gwarantowanych świadczeń z tytułu niepełnosprawności; – ustawowe normy w zakresie prawa pracy osób niepełnosprawnych. 	<ul style="list-style-type: none"> – niskie kwoty świadczeń rentowych i emerytalnych; – niewystarczająca waloryzacja świadczeń; – ograniczone środki PFRON; – marginalizacja osób starszych i niepełnosprawnych; – niestabilność uregulowań prawnych; – ciągi komunikacyjne niedostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych.

4. Analiza SWOT – problematyka uzależnień i przemocy

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – praca socjalna z rodzinami dysfunkcyjnymi; – wczesne diagnozowanie rodzin z problemami-współpraca ops-sołtysi-szkoły; – permanentne szkolenia pracowników socjalnych- znajomość zagadnień dotyczących uzależnień i przemocy; – funkcjonujący punkt konsultacyjny GKRPA; – koordynacja działań na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych przez GKRPA; – stałe źródło finansowania działań profilaktycznych w postaci środków pochodzących z akcyzy napojów alkoholowych ; – dostęp do pomocy psychologicznej i prawnej dla osób uzależnionych; – poradnictwo i interwencja w zakresie przemocy w rodzinie; – działania edukacyjne szkół w formie realizacji programów profilaktycznych w zakresie uzależnień; – wzrost świadomości społecznej na temat istoty choroby alkoholowej; 	<ul style="list-style-type: none"> – małe zaangażowanie społeczności lokalnej w działania pomocowe; – brak grup samopomocowych dla osób po leczeniu i członków ich rodzin; – brak mieszkania dla ofiar przemocy; – ograniczone możliwości pracy ze sprawcami przemocy; – ograniczona dostępność terapeutyczna w zakresie uzależnień (konieczność dojazdu); – niechęć do korzystania z terapii osób współuzależnionych; – brak profesjonalnej pomocy dla dzieci z rodzin dotkniętych przemocą i z problemem alkoholowym- brak świetlicy socjoterapeutycznej; –

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> – zmiana społeczno-kulturowego wzorca picia-ograniczenie spożycia napojów wysokoprocentowych na rzecz niskoprocentowych; – uregulowania prawne w zakresie alkoholizmu; – istnienie agendy rządowej zajmującej się profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień; – kampanie społeczne na temat przemocy; 	<ul style="list-style-type: none"> – stereotypy i społeczne przyzwolenie nadużywania alkoholu; – tendencja do przerzucania pewnych funkcji rodziny na instytucje; – deformacja sposobów spędzania czasu wolnego; – brak zainteresowania rodziców problemami dzieci; – łatwa dostępność używek; – niekorzystny wpływ grup rówieśniczych; – niedostateczna kontrola nad produktami alkoholowymi; – mała odpowiedzialność prawna sprzedawców napojów alkoholowych; – polityka państwa wobec podatku

	<p>akcyzowego zwiększa ryzyko szkód związanych z alkoholem- wpływy z akcyzy stanowią istotne źródło dochodów budżetu państwa;</p> <ul style="list-style-type: none"> – sprzeczność interesów zdrowia publicznego i przemysłu alkoholowego; – wszechobecność marketingu napojów alkoholowych;
--	--

5. Analiza SWOT – problematyka społeczeństwa obywatelskiego

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – wzrost świadomości społecznej na temat roli III sektora; – możliwość zaspokajania lokalnych potrzeb społecznych w ramach statutowej działalności fundacji, stowarzyszeń; 	<ul style="list-style-type: none"> – brak bazy danych o lokalnych organizacjach pozarządowych; – małe zainteresowanie wolontariatem; – niezbyt dobrze rozpoznane potrzeby środowisk lokalnych; – mała liczba charyzmatycznych liderów środowiska lokalnego; – słaby przepływ informacji na temat organizacji pozarządowych; – nieufność wobec możliwości III sektora; – ograniczone możliwości zatrudnienia pracowników merytorycznych; – mała znajomość pozyskiwania źródeł finansowania; – słabe działania marketingowe lokalnych organizacji pozarządowych;

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> – regulacje prawne w postaci ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie; – różnorodność organizacji pozarządowych; – możliwość korzystania z funduszy unijnych; – promowanie działalności charytatywnej przez osoby publiczne; 	<ul style="list-style-type: none"> – konieczność składania rozliczeń, sprawozdań- biurokracja; – rotacja kadr; – niska wiedza na temat przepisów prawnych; – zmieniające się przepisy prawne; – restrykcyjne formy kontroli; – skłonność systemu politycznego do ingerowania w działalność organizacji pozarządowych.; – brak płynności finansowej- niestabilność;

IV. CELE STRATEGII

1. Misja strategii

JANÓW – GMINA DAŻĄCA DO POPRAWY JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

2. Cel główny strategii

ZBUDOWANIE SYSTEMU WSPARCIA SPOŁECZNEGO ZAPOBIEGAJĄCEGO WYKLUCZENIU I MARGINALIZACJI OSÓB ORAZ GRUP SPOŁECZNYCH

3. Cele strategiczne

3.1. Wzmocnienie systemu wsparcia wobec osób bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Cel operacyjny 3.1.1	Intensyfikacja działań aktywizacyjnych na rzecz osób bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym
Oczekiwane rezultaty	Zmniejszenie poziomu bezrobocia, minimalizacja wykluczenia społecznego.
Działania	<ul style="list-style-type: none"> – współpraca z instytucjami i podmiotami gospodarczymi gminy Janów w zakresie utworzenia lokalnego „Banku ofert pracy”; – organizowanie prac subsydiowanych; – kontynuacja projektu systemowego „Droga do lepszego życia dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym w gminie Janów”; – rozwijanie systemu szkoleń; – utworzenie punktu informacyjnego o placówkach oświatowych organizujących kursy zawodowe; – utrzymanie punktu rejestracji PUP w budynku Urzędu Gminy Janów.
Wskaźniki	<ul style="list-style-type: none"> – bank ofert pracy, – aktywizacja zawodowa, – uczestnictwo w projekcie systemowym, – szkolenia, – punkt informacyjny, – punkt rejestracji PUP.

Mierniki	<ul style="list-style-type: none"> – liczba zebranych ofert pracy, – liczba osób zatrudnionych w ramach prac subsydiowanych, – liczba uczestników projektu systemowego, – liczba osób uczestniczących w szkoleniach, – liczba osób korzystających z punktu informacyjnego, – liczba osób bezrobotnych korzystających z punktu rejestracji PUP w Janowie.
Uwarunkowania realizacji celu	Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych uzależniona jest od środków finansowych przeznaczonych na przeciwdziałanie bezrobociu. Nowe miejsca pracy zależne są od stanu gospodarki oraz krajowej i lokalnej polityki społecznej.
Czas realizacji	2014-2023 r.
Realizatorzy działań	Urząd Gminy Janów, Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowie.
Źródła finansowania	Budżet Urzędu Gminy, PUP, fundusze unijne.

Cel operacyjny 3.1.2	Minimalizacja negatywnych skutków bezrobocia
Oczekiwane rezultaty	Zapobieganie degradacji ekonomicznej i społecznej osób bezrobotnych.
Działania	<ul style="list-style-type: none"> – udzielanie wsparcia pieniężnego i niepieniężnego osobom bezrobotnym; – objęcie pomocą psychologiczną i doradcy zawodowego osób bezrobotnych; – praca socjalna z osobami bezrobotnymi oparta na kontrakcie socjalnym; – wspieranie rozwoju mikroprzedsiębiorczości; – zorganizowanie bezpłatnych konsultacji w zakresie sporządzania biznes planów i wniosków o dotacje dla osób bezrobotnych, rozpoczynających działalność gospodarczą.

Wskaźniki	<ul style="list-style-type: none"> – świadczenia pieniężne i niepieniężne. – pomoc psychologiczna i doradcy zawodowego, – kontrakty socjalne, – działalność nowych firm, – konsultacje.
Mierniki	<ul style="list-style-type: none"> – liczba i kwota świadczeń pieniężnych i niepieniężnych, – liczba osób objętych pomocą psychologiczną i doradcy zawodowego, – liczba zawartych kontraktów socjalnych, – liczba nowopowstałych firm w gminie, – liczba osób korzystających z konsultacji.
Uwarunkowania realizacji celu	Realizacja tego celu zależy od nakładów finansowych na pomoc osobom bezrobotnym, od profesjonalizacji merytorycznych pracowników.
Czas realizacji	2014-2023 r.
Realizatorzy działań	Urząd Gminy Janów, Powiatowy Urząd Pracy w Częstochowie, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowie.
Źródła finansowania	Budżet Urzędu Gminy, PUP, fundusze unijne.

3.2. Stworzenie warunków do optymalnego rozwoju i funkcjonowania rodzin

Cel operacyjny 3.2.1	Umacnianie roli i pozycji rodziny w środowisku lokalnym
Oczekiwane rezultaty	Rodzina jako jednostka o znaczącej pozycji wśród społeczności lokalnej
Działania	<ul style="list-style-type: none"> – edukacja społeczna mająca na celu budowanie pozytywnego wizerunku rodziny, – organizowanie imprez integracyjnych, – organizowanie corocznych happeningów z okazji dnia rodzin przypadającego na 15 maja, – utworzenie „Klubu rodzica”.
Wskaźniki	<ul style="list-style-type: none"> – frekwencja na prelekcjach / wykładach / warsztatach mających na celu budowanie pozytywnego wizerunku rodziny, – imprezy integracyjne, – happeningi z okazji dnia rodzin, – frekwencja na spotkaniach w ramach inicjatywy „Klub rodziny”.

Mierniki	<ul style="list-style-type: none"> – liczba osób biorących udział w prelekcjach / wykładach / warsztatach mających na celu budowanie pozytywnego wizerunku rodziny, – ilość zorganizowanych imprez integracyjnych, – liczba zorganizowanych happeningów z okazji dnia rodzin, – ilość osób spotykających się w ramach inicjatywy „Klub rodzica”.
Uwarunkowania realizacji celu	Uwarunkowaniami realizacji powyższego celu jest zainteresowanie prelekcjami, imprezami integracyjnymi, happeningami oraz spotkaniami w ramach inicjatywy „Klub rodzica”, baza lokalowa oraz zaplecze finansowe.
Czas realizacji	2014-2023 r.
Realizatorzy działań	Samorząd gminy, GOPS, Policja, Szkoły, Służba zdrowia, Organizacje pozarządowe.
Źródła finansowania	Budżet gminy, Budżety własne jednostek, Dofinansowania w ramach EFS

Cel operacyjny 3.2.2	Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu podstawowych funkcji
Oczekiwane rezultaty	Aktywna rodzina zdolna przezwyciężyć napotykaną problemy życiowe
Działania	<ul style="list-style-type: none"> – zwiększenie zakresu pomocy finansowej dla rodzin z dziećmi (wsparcie rzeczowe, stypendia, dożywianie), – dofinansowanie do wypoczynków dla dzieci z rodzin o niskim statusie materialnym, – zwiększenie dostępności pomocy psychologicznej dla uczniów z terenu gminy, – rozszerzenie gamy oraz dostępności zajęć wyrównawczych, – utworzenie klasy integracyjnych w placówkach edukacyjnych na terenie gminy, – zwiększenie zakresu pomocy w postaci asystentury rodzin, – stworzenie punktu konsultacji oraz terapii psychologicznej dla rodzin przeżywających kryzys, – utworzenie grup wsparcia dla rodzin borykających się z różnymi problemami, – profesjonalna pomoc w zakresie poradnictwa specjalistycznego (radca prawny, psycholog, pedagog, pracownik socjalny, asystent rodziny), – stworzenie i realizacja szkolnych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży dot. problemu uzależnień, przemocy i zaniedbania. – realizacja programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, – realizacja założeń Karty Dużej Rodziny, – utworzenie świetlicy socjoterapeutycznej,
Wskaźniki	<ul style="list-style-type: none"> – środki finansowe na pomoc dla rodzin z dziećmi, – środki finansowe na dofinansowanie do wypoczynków dla dzieci z rodzin o niskim statusie materialnym, – uczniowie korzystający z pomocy psychologicznej, – zajęcia wyrównawcze, – klasy integracyjne w placówkach edukacyjnych na terenie gminy, – asystenci rodzin, – punkt konsultacji i terapii psychologicznej dla rodzin przeżywających kryzys, – grupy wsparcia dla rodzin borykających się z różnymi problemami, – frekwencja na spotkaniach z zakresu poradnictwa specjalistycznego, – szkolne programy profilaktyczne dla dzieci i młodzieży dot. problemów uzależnień, przemocy i zaniedbania, – osoby korzystające z programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, – osoby korzystające z Karty Dużej Rodziny, – świetlica socjoterapeutyczna, – realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny,

<p>Mierniki</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wysokość środków finansowych na pomoc dla rodzin z dziećmi, – wysokość środków finansowych na dofinansowanie do wypoczynków dla dzieci z rodzin o niskim statusie materialnym, – liczba uczniów korzystający z pomocy psychologicznej, – rodzaje oraz ilość młodzieży uczestniczących w zajęciach wyrównawczych, – liczba utworzonych klas integracyjnych w placówkach edukacyjnych na terenie gminy, – liczba zatrudnionych asystentów rodzin, – liczba osób korzystających z punktu konsultacji i terapii psychologicznej dla rodzin przeżywających kryzys, – liczba osób korzystających z grup wsparcia dla rodzin borykających się z różnymi problemami, – liczba osób korzystających z poradnictwa specjalistycznego, – liczba szkolnych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży dot. problemów uzależnień, przemocy i zaniedbania, – ilość osób korzystających z programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, – liczba osób korzystających z Karty Dużej Rodziny, – liczba utworzonych świetlic środowiskowych.
<p>Uwarunkowania realizacji celu</p>	<p>Realizacja celu uwarunkowana jest środkami finansowymi, bazą lokalową, poziomem zainteresowania grupy do jakiej kierowana jest pomoc oraz znalezieniem wykwalifikowanej kadry specjalistów do pracy z rodziną i dziećmi.</p>
<p>Czas realizacji</p>	<p>2014-2023 r.</p>
<p>Realizatorzy działań</p>	<p>Samorząd gminy, GOPS, Policja, Szkoły, Służba zdrowia, Organizacje pozarządowe.</p>
<p>Źródła finansowania</p>	<p>Budżet gminy, Budżety własne jednostek, Dofinansowania w ramach EFS</p>

Cel operacyjny 3.2.3	Rozwój form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży
Oczekiwane rezultaty	Szeroka gaza form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży
Działania	<ul style="list-style-type: none"> – prowadzenie świetlic środowiskowych, – utworzenie świetlicy socjoterapeutycznej, – promowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego, – organizowanie imprez sportowych (turnieje piłkarskie, marsze na orientację, rajdy rowerowe etc.)
Wskaźniki	<ul style="list-style-type: none"> – świetlice środowiskowe, – świetlice socjoterapeutyczne, – działania mające na celu promowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego – organizowane imprezy sportowe (turnieje piłkarskie, marsze na orientację, rajdy rowerowe etc.).
Mierniki	<ul style="list-style-type: none"> – liczba prowadzonych świetlic środowiskowych, – liczba utworzonych świetlic socjoterapeutycznych, – liczba oraz forma działań mających na celu promowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego, – liczba organizowanych imprez sportowych (turnieje piłkarskie, marsze na orientację, rajdy rowerowe etc.).
Uwarunkowania realizacji celu	Uwarunkowania realizacji celu w tym przypadku zależą od środków finansowych przeznaczonych na realizację w/w celu, zaplecza lokalowego oraz zainteresowania dzieci i młodzieży proponowanymi rozwiązaniami.
Czas realizacji	2014-2023 r.
Realizatorzy działań	Samorząd gminy, Szkoły, Organizacje pozarządowe.
Źródła finansowania	Budżet gminy, Budżety własne jednostek, Dofinansowania w ramach EFS

3.3. Rozwój systemu wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych

Cel operacyjny 3.3.1.	Zwiększenie świadomości społecznej wobec kwestii starości i niepełnosprawności
Oczekiwane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> – Wzrost poziomu wiedzy na temat problemów osób starszych i niepełnosprawnych. – Zmiana zachowań i postaw mieszkańców w stosunku do osób starszych i niepełnosprawnych.

Działania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Edukacja społeczna w zakresie zrozumienia równorzędnych potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych. 2. Promowanie inicjatyw sprzyjających włączeniu osób starszych i niepełnosprawnych w życie społeczne. 3. Podejmowanie działań skierowanych przeciwko dyskryminowaniu osób niepełnosprawnych. 4. Wspieranie organizacji pozarządowych zrzeszających i działających na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych.
Wskaźniki	<ul style="list-style-type: none"> – zajęcia z zakresu edukacji społecznej organizowanych np. w placówkach oświatowych w zakresie zrozumienia równorzędnych potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych; – projekty realizowane na rzecz osób niepełnosprawnych; – kampanie społeczne dotyczące dyskryminowaniu osób niepełnosprawnych; – kwota dotacji na realizację zadania publicznego.
Mierniki	<ul style="list-style-type: none"> – liczba zajęć z zakresu edukacji społecznej organizowanych np. w placówkach oświatowych w zakresie zrozumienia równorzędnych potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych; – liczba projektów realizowanych na rzecz osób niepełnosprawnych; – liczba kampanii społecznych dotyczących dyskryminowaniu osób niepełnosprawnych; – liczba organizacji pozarządowych, które otrzymały dotacje na realizację zadania publicznego
Uwarunkowania realizacji celu	Realizacja tego celu zależy środków finansowych oraz od zaangażowania i kreatywności osób realizujących zadania.
Czas realizacji	2014-2023 r.
Realizatorzy działań	Jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego, GOPS, szkoły, organizacje pozarządowe, inne podmioty realizujące zadania w powyższym obszarze
Źródła finansowania	Budżet gminny, GOPS, PCPR, środki z funduszy zewnętrznych rządowych i pozarządowych

<p>Cel operacyjny 3.3.2.</p>	<p>Poprawa warunków życia, rozwoju i aktywności osób starszych i niepełnosprawnych.</p>
<p>Oczekiwane rezultaty</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Udzielanie profesjonalnej pomocy osobom wymagającym pomocy. – Usprawnienie systemu pomocy społecznej poprzez usługi specjalistyczne oraz funkcjonowanie grup sąsiedzkich i wolontariatu.
<p>Działania</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Diagnozowanie potrzeb i zasobów osób starszych i niepełnosprawnych. 2. Udzielanie wsparcia w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych osobom starszym i niepełnosprawnym. 3. Upowszechnianie informacji o aktualnie istniejących instytucjach zajmujących się pomocą na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych w likwidowaniu barier architektonicznych. 4. Opracowanie i realizowanie Gminnego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2014-2020. 5. Zwiększenie dostępności do usług specjalistycznych osób z zaburzeniami psychicznymi. 6. Promowanie idei wolontariatu oraz tworzenie grup sąsiedzkich. 7. Rozwój pracy socjalnej na rzecz integracji osób starszych i niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym.
<p>Wskaźniki</p>	<ul style="list-style-type: none"> – diagnozy środowiskowe; – świadczenia pieniężne i niepieniężne; – materiały informacyjne; – opracowane i wdrożone programy; – zapotrzebowanie na usługi specjalistyczne; – powstanie grup sąsiedzkich i wolontariatu; – formy pracy socjalnej.
<p>Mierniki</p>	<ul style="list-style-type: none"> – liczba zdiagnozowanych środowisk; – liczba udzielonych świadczeń pieniężnych i niepieniężnych; – liczba materiałów informacyjnych; – liczba opracowanych i wdrożonych programów; – liczba osób wymagających usług specjalistycznych; – liczba wolontariuszy i grup sąsiedzkich zaangażowanych w realizację zadań na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych; – ilość działań w formie pracy socjalnej.

Uwarunkowania realizacji celu	Realizacja tego celu zależy od posiadanych środków finansowych oraz zasobów ludzkich podejmujących nieodpłatną działalność dla dobra innych osób.
Czas realizacji	2014-2023 r.
Realizatorzy działań	Jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego, GOPS, inne instytucje realizujące zadania na rzecz poprawy warunków osób starszych i niepełnosprawnych.
Źródła finansowania	Budżet gminny, GOPS, środki z funduszy zewnętrznych rządowych i pozarządowych

Cel operacyjny 3.3.3	Zapobieganie marginalizacji osób starszych oraz kształtowanie międzypokoleniowej solidarności
Oczekiwane rezultaty	Powrót do aktywności społecznej osób starszych. Integracja pokoleń. Mniejsza ilość skierowań do DPS.
Działania	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie dostępu osób starszych do kultury i aktywnego wypoczynku przez organizowanie spotkań integracyjnych. 2. Realizacja przedsięwzięć z zakresu organizowania szkoleń, kursów dla członków rodzin do opieki nad osobami starszymi. 3. Wspieranie działań w zakresie pogłębienia więzi rodzinnych między seniorami, a dziećmi i wnukami. 4. Propagowanie w opinii publicznej pozytywnego wizerunku i potencjału osób starszych.
Wskaźniki	<ul style="list-style-type: none"> – spotkania integracyjne – szkolenia, kursy dla członków rodzin – realizacja przedsięwzięć w zakresie pogłębienia więzi rodzinnych i rozwoju relacji międzypokoleniowych – kampanie społeczne

Mierniki	<ul style="list-style-type: none"> – liczba spotkań integracyjnych – liczba szkoleń ,kursów dla członków rodzin – liczba rodzin uczestniczących w działaniach z zakresu pogłębienia więzi rodzinnych i rozwoju relacji międzyludzkich – liczba kampanii społecznych
Uwarunkowania realizacji celu	Realizacja tego celu zależy od środków finansowych oraz od zaangażowania członków rodzin zmierzającego do zwiększenia dialogu międzypokoleniowego.
Czas realizacji	2014-2023 r.
Realizatorzy działań	Jednostki organizacyjne samorządu terytorialnego, GOPS, organizacje pozarządowe, inne podmioty i instytucje realizujące zadania w powyższym obszarze.
Źródła finansowania	Budżet gminny, GOPS , organizacje pozarządowe

3.4. Rozwój zintegrowanego systemu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie.

Cel operacyjny 3.4.1	Intensyfikacja działań w zakresie minimalizowania rozmiarów problemów uzależnień oraz zapobiegania powstawaniu nowych uzależnień.
Oczekiwane rezultaty	<ul style="list-style-type: none"> – zwiększenie działań profilaktycznych szczególnie skierowanych do dzieci i młodzieży; – przeciwdziałanie powielaniu przez młodzież niepożądanych postaw społecznych; – większa współpraca międzyinstytucjonalna w zakresie minimalizowania zjawiska uzależnień;
Działania	<ul style="list-style-type: none"> – rozwój sieci poradnictwa psychologicznego, prawnego i terapeutycznego, – opracowanie i dystrybucja ulotek promujących model zdrowego stylu życia, – kampanie mające na celu podwyższenie świadomości rodziców i dzieci na temat skutków alkoholizmu i narkomanii, – rozszerzenie oferty zajęć pozaszkolnych w świetlicach,

	<ul style="list-style-type: none"> – utworzenie grupy wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych, – tworzenie i realizacja programów profilaktycznych, – aktywizacja osób uzależnionych do podejmowania leczenia, – wspieranie letniego i zimowego wypoczynku dla dzieci z rodzin zagrożonych problemem alkoholowym, – utworzenie i prowadzenie świetlicy socjoterapeutycznej, – zwiększenie kontroli w punktach sprzedaży alkoholu
Wskaźniki	<ul style="list-style-type: none"> – zakres porad, – materiały informacyjne, – kampanie społeczne, – zakres oferty zajęć pozaszkolnych, – grupa wsparcia, – programy profilaktyczne, – rozmowy motywujące, – uczestnictwo w letnich i zimowych wypoczynkach, – utworzenie świetlicy socjoterapeutycznej, – kontrole w punktach sprzedaży.
Mierniki	<ul style="list-style-type: none"> – liczba osób objętych poradnictwem, – ilość materiałów informacyjnych, – ilość przeprowadzonych kampanii, – liczba nowowprowadzonych zajęć pozaszkolnych, – liczba osób biorących udział w grupach wsparcia, – liczba realizowanych programów profilaktycznych, – liczba przeprowadzonych rozmów, – liczba uczestników letniego i zimowego wypoczynku, – liczba odbywających się zajęć socjoterapeutycznych, – liczba przeprowadzonych kontroli.
Uwarunkowania realizacji celu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stopień zaangażowania władz samorządowych, instytucji publicznych, organizacji pozarządowych oraz mieszkańców gminy. 2. Zaangażowanie w pozyskiwanie środków zewnętrznych. 3. Wysokość środków finansowych z budżetu Gminy,
Czas realizacji	2014-2023 r.
Realizatorzy działań	Rada i urząd gminy, GKRPA, placówki oświatowe, GOPS, ośrodki zdrowia, parafie, policja, SOKiS,
Źródła finansowania	Budżet Gminy, środki zewnętrzne

<p>Cel operacyjny 3.4.2</p>	<p>Zapobieganie stosowania przemocy w rodzinie i minimalizowanie skutków jej występowania.</p>
<p>Oczekiwane rezultaty</p>	<ul style="list-style-type: none"> – zwiększenie działań profilaktycznych skierowanych do ofiar przemocy; – zintegrowana współpraca pomiędzy instytucjami w zakresie przeciwdziałania przemocy; – zwiększenie poczucia bezpieczeństwa u ofiar przemocy.
<p>Działania</p>	<ul style="list-style-type: none"> – realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy; – edukacja społeczności lokalnej na temat przemocy domowej; – wdrażanie szkolnych programów profilaktycznych w celu ograniczenia; – zjawiska przemocy; – prowadzenie procedury „Niebieskiej Karty”. – informowanie o możliwości uzyskania pomocy dla ofiar przemocy; – podnoszenie kwalifikacji zawodowych członków Zespołu Interdyscyplinarnego; – rozwój poradnictwa psychologicznego, prawnego i pedagogicznego; – skierowanego do ofiar przemocy w tym dzieci; – utworzenie mieszkania kryzysowego; – kierowanie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy.
<p>Wskaźniki</p>	<ul style="list-style-type: none"> – program przeciwdziałania przemocy; – przeprowadzone prelekcje, spotkania, pogadanki itp.; – wdrożone programy profilaktyczne; – Niebieskie karty; – informacje; – szkolenia, kursy dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego; – poradnictwo; – mieszkanie kryzysowe; – udział w programie korekcyjno-edukacyjnym.
<p>Mierniki</p>	<ul style="list-style-type: none"> – ilość zrealizowanych działań; – liczba prelekcji, spotkań, pogadanek itp.; – liczba wdrażanych programów; – liczba Niebieskich Kart; – liczba udzielonych informacji; – liczba osób biorących udział w szkoleniach, kursach; – liczba udzielonych porad; – ilość utworzonych mieszkań; – liczba osób uczestniczących w programie korekcyjno-edukacyjnym

Uwarunkowania realizacji celu	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stopień zaangażowania władz samorządowych, instytucji publicznych, organizacji pozarządowych oraz mieszkańców gminy. 2. Wysokość środków finansowych z budżetu Gminy. 3. Zaangażowanie w pozyskiwanie środków zewnętrznych.
Czas realizacji	2014-2023 r.
Realizatorzy działań	Urząd gminy, zespół interdyscyplinarny, GOPS, placówki oświatowe, placówki służby zdrowia, GKRPA, Policja, organizacje pozarządowe
Źródła finansowania	Budżet Gminy, środki zewnętrzne

3.5. Rozwój aktywnej społeczności lokalnej – społeczeństwa obywatelskiego

Cel operacyjny 3.5.1	Wzrost partycypacji organizacji pozarządowych w zaspokajaniu i rozwiązywaniu lokalnych potrzeb i problemów społecznych.
Oczekiwane rezultaty	Efektywniejsze zaspokajanie potrzeb społecznych.
Działania	<ul style="list-style-type: none"> – wspieranie przedsięwzięć, wynikających z lokalnych potrzeb społecznych, realizowanych przez III sektor, – współpraca organów samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji wspólnych zadań, – rozwój aktywności i zdolności do samoorganizowania się mieszkańców, – utworzenie punktu konsultacyjnego świadczącego poradnictwo w zakresie organizacji pozarządowych, warunków zrzeszania się, itp.
Wskaźniki	<ul style="list-style-type: none"> – inicjatywy społeczne, – kooperacja organizacji pozarządowych z samorządem, – powstanie nowych organizacji pozarządowych, – utworzenie poradnictwa w sprawie organizacji pozarządowych.
Mierniki	<ul style="list-style-type: none"> – liczba inicjatyw społecznych, – liczba realizowanych przez organizacje pozarządowe i samorząd wspólnych zadań,

	<ul style="list-style-type: none"> – liczba funkcjonujących organizacji pozarządowych, – liczba udzielonych porad.
Uwarunkowania realizacji celu	Realizacja tego celu zależy od kreatywności osób realizujących działania oraz od istnienia określonych zasobów ludzkich, tj. osób podejmujących ochotniczą, nieodpłatną działalność na rzecz dobra wspólnego.
Czas realizacji	2014-2023 r.
Realizatorzy działań	Urząd Gminy Janów, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowie, Samorządowy Ośrodek Kultury i Sportu w Janowie.
Źródła finansowania	Budżet Urzędu Gminy, środki zewnętrzne.

Cel operacyjny 3.5.2	Wzrost świadomości społecznej na temat roli III sektora
Oczekiwane rezultaty	Wzrost poziomu wiedzy na temat organizacji pozarządowych, umiejętność korzystania z zasobów III sektora w realizacji i rozwiązywaniu potrzeb i problemów społecznych.
Działania	<ul style="list-style-type: none"> – informowanie o korzyściach wynikających z grupowego zaangażowania społeczności lokalnej w rozwiązywanie problemów społecznych, – promowanie idei wolontariatu, – upowszechnianie informacji o aktualnie funkcjonujących i powstających fundacjach, stowarzyszeniach i ich profilu działania.
Wskaźniki	<ul style="list-style-type: none"> – informacje, – wolontariat, – materiały informacyjne.
Mierniki	<ul style="list-style-type: none"> – liczba materiałów informacyjnych (ulotek, spotkań, prelekcji), – liczba wolontariuszy, – liczba materiałów informacyjnych.

Uwarunkowania realizacji celu	Realizacja tego celu zależy od profesjonalizmu, zaangażowania i kreatywności osób realizujących powyższe zadania.
Czas realizacji	2014-2023 r.
Realizatorzy działań	Urząd Gminy Janów, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Janowie, Samorządowy Ośrodek Kultury i Sportu w Janowie, szkoły podstawowe i gimnazjalne.
Źródła finansowania	Budżet Urzędu Gminy, środki zewnętrzne.

V. MONITORING I EWALUACJA

1. Monitoring

Monitoring to proces zbierania informacji; systematyczne badanie, które opiera się na pytaniach: **czy strategia przebiega zgodnie z planem, czy udaje się osiągać zamierzone produkty i rezultaty?** Monitoring wykonywany jest w trakcie realizacji strategii, bada trzy elementy strategii: harmonogram działań, środki finansowe oraz zaplanowane rezultaty; pozwala ocenić postępy z prowadzonych działań, zweryfikować tempo i kierunek, w którym zmierza strategia. Pozwala także na bieżącą modyfikację działań, harmonogramu, środków finansowych – tak by w razie potrzeby móc dostosować strategię do zmieniających się warunków, bądź do aktualnej sytuacji. Dane pochodzące z monitoringu są podstawą do wykorzystania w ewaluacji.

2. Ewaluacja

Ewaluacja to proces ciągły, systematyczne badanie wybranych elementów strategii; odpowiada na pytanie: **czy i jak udało się osiągnąć zamierzone cele oraz w jaki sposób udało się je osiągnąć?** Ewaluacja wykonywana po częściowej lub całościowej realizacji strategii - pozwala pomóc w planowaniu kolejnych działań; dostarcza konkretnej oceny

strategii analizując poszczególne kryteria precyzując tym samym jakie elementy strategii trzeba usprawnić i jak to zrobić; dostarcza informacji niezbędnych do podjęcia decyzji.

Celem skutecznego monitorowania i ewaluacji strategii Zarządzeniem Wójta Gminy Janów zostanie powołany Zespół Wdrożeniowy. W skład Zespołu mogą wejść przedstawiciele instytucji i organizacji pozarządowych biorących udział w realizacji Strategii oraz inne osoby wskazane przez Wójta.

Strategia będzie monitorowana corocznie w oparciu o założone wskaźniki monitoringu.

Źródłem pozyskiwania danych do pomiaru będą:

1. Dane statystyczne GUS na poziomie gminy,
2. Sprawozdania składane do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej,
3. Sprawozdania GOPS,
4. Sprawozdania z realizacji programów i projektów,
5. Sprawozdania i informacje innych podmiotów zaangażowanych w realizację strategii z realizacji działań,
6. Uchwały Rady Gminy Janów.

Na podstawie analizy danych liczbowych zostanie przeprowadzona ewaluacja ilościowa. Określi ona poziom realizacji poszczególnych zadań. Ocenę skuteczności strategii w zakresie stosowanych form funkcjonalności opracowanych procedur oraz ilości i jakości posiadanych zasobów, w tym finansowych określi ewaluacja jakościowa.

Niniejsza strategia może ulec zmianom czy też uzupełnieniom w drodze uchwały Rady Gminy w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą pojawiać się poprzez zmianę regulacji prawnych czy też narastanie poszczególnych dolegliwości społecznych. Przesłankami do wprowadzenia zmian mogą być także wnioski lub sugestie rady Gminy, podmiotów gospodarczych, organizacji społecznych funkcjonujących na terenie gminy, samych mieszkańców, a także Zespołu Wdrożeniowego.

VI. PODSUMOWANIE

Strategia rozwiązywania problemów społecznych gminy Janów stanowi kompleksową i wszechstronną analizę sytuacji społeczności lokalnej w aspekcie polityki społecznej. W/w dokument precyzuje zadania samorządu gminnego dotyczące rozwiązywania występujących problemów społecznych oraz nakreśla pożądane kierunki w zakresie ich rozwiązania. Strategia zakłada urzeczywistnienie działań ze sobą powiązanych jak i niezależnych stanowiących zwartą konstrukcję głównego celu jakim jest zbudowanie systemu wsparcia społecznego zapobiegającego wykluczeniu i marginalizacji osób oraz grup społecznych.

Ze względu na szeroki, wielopłaszczyznowy zakres opracowania, założony koalicyjny charakter strategii i planowaną szeroką partycypację społeczną w procesie planowania strategicznego niezbędnym elementem jest monitorowanie oraz ewaluacja. Monitorowanie pozwala stwierdzić, czy wyznaczone w strategii działania przynoszą zakładane zmiany i zmierzają w słusznym kierunku. Monitorowanie dostarcza danych i informacji pozwalających na przeprowadzenie ewaluacji strategii (oceny jakości działań, warunków i możliwości). Jej celem jest stałe ulepszanie skuteczności oraz efektywności podejmowanych działań.

Efektywność i skuteczność realizacji uzależniona będzie od szerokiej gamy czynników. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Janów jest niewątpliwie ogromną szansą na optymalne wykorzystanie lokalnego potencjału w zakresie polityki społecznej.

Niniejszy dokument uwzględnia uwagi zgłoszone w ramach konsultacji społecznych.

SPIS TABEL

TAB. 1	Sytuacja demograficzna w Gminie Janów	14
TAB. 2	Przyrost naturalny	14
TAB. 3	Osoby bezrobotne na terenie Gminy Janów oraz poziom posiadanego przez nich wyszkolenia w latach 2011-2013	17
TAB. 4	Wiek osób bezrobotnych z terenu Gminy Janów w latach 2011-2013	17
TAB. 5	Powody występowania o pomoc społeczną	23
TAB. 6	Niebieskie Karty w latach 2011-2013	24
TAB. 7	Rodziny objęte pomocą w ramach zadań własnych	24
TAB. 8	Świadczenia udzielone w ramach zadań własnych	25
TAB. 9	Osoby przebywające w domach pomocy społecznej	25
TAB.10	Struktura rodzin objętych pomocą	26
TAB.11	Rodziny objęte pomocą asystenta rodziny	27
TAB.12	Świadczenia udzielone w ramach zadań zleconych	28
TAB.13	Rodziny korzystające ze świadczeń rodzinnych	28
TAB.14	Przestępczość w Gminie Janów w latach 2012-2013	29
TAB.15	Działania GKRPA	30
TAB.16	Rynek napojów alkoholowych	30
TAB.17	Osoby objęte wsparciem psychologicznym i terapeutycznym	31
TAB.18	Wsparcie finansowe samorządu	31
TAB.19	Zakres udzielanych świadczeń zdrowotnych przez SP ZOZ Gminy Janów	33
TAB.20	Podział placówek oświatowych według typu, liczby dzieci i uczniów do nich uczęszczających	35
TAB.21	Podział szkoły ponadgimnazjalnej na typy i liczbę osób do nich uczęszczających	36
TAB.22	Podmioty gospodarcze w Gminie Janów w latach 2011-2013 z podziałem na sektor publiczny i prywatny	37
TAB.23	Podmioty gospodarcze wg sekcji w latach 2011-2013	37
TAB.24	Podmioty gospodarki narodowej z terenu Gminy Janów wg liczebności zatrudnienia	39

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1.	Janów na tle woj. śląskiego	12
Rysunek 2.	Mapa Gminy Janów	13

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1.	Wykres 1. Przyrost naturalny a liczba zgonów na terenie gminy Janów.....	14
Wykres 2.	Liczba osób bezrobotnych na terenie gminy Janów.....	15
Wykres 3.	Liczba bezrobotnych kobiet i mężczyzn na terenie gminy Janów w latach 2011- 2013.....	16